

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

2000

kwiecień

P.4492/99/00

UNIwersytet w służbie nowego humanizmu

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI UCZELNI W ROKU 1999

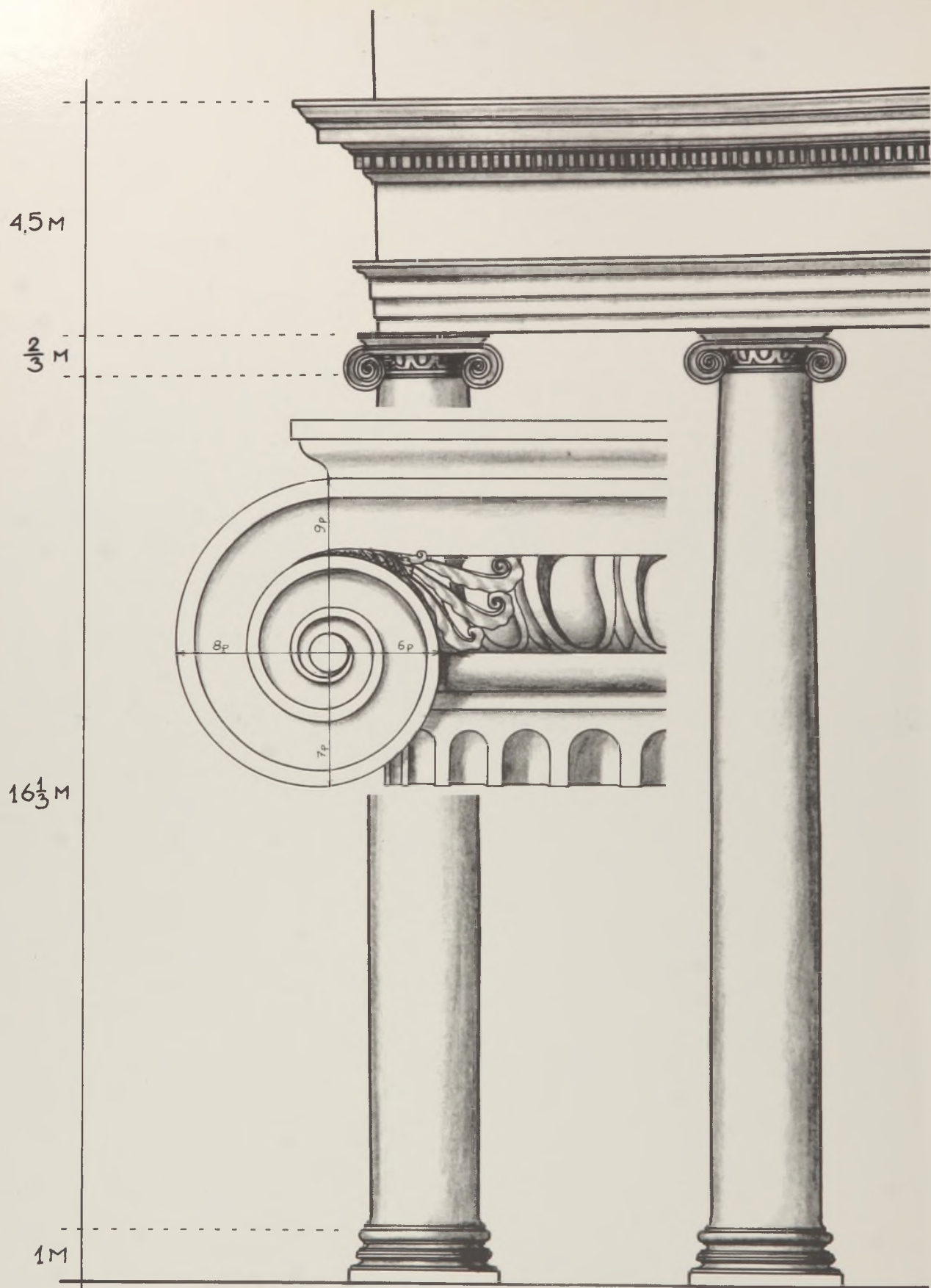
KONFERENCJA PROREKTORÓW UCZELNI TECHNICZNYCH

RANKINGI SZKÓŁ WYŻSZYCH

nr 7 (96)

Rok akademicki
1999/2000

PORZĄDEK JOŃSKI

PRACA SEMESTRALNA
wykonana w Katedrze Teorii i Historii Architektury
Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej

● Relacja z posiedzenia Senatu	3
● Kronika Rektorska	11
● Tytuł i stopnie naukowe	12
● Nasi profesorowie w Komitetach PAN	13
● Dydaktyka: wyniki zimowej sesji egzaminacyjnej sprawność studiowania	13
● Konferencja Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych	15
● Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą	17
● Z życia CKI	19
● Z posiedzenia Rektorskiej Komisji ds. Nagród	19
● Konferencje i seminaria naukowe	20
● Forum Doktorantów Polskich	21
● Przed X Jubileuszowym Spotkaniem Dziekanów Wydziałów Elektrycznych	22
● Ze sprawozdania Rektora za 1999 rok	24
● Z prac KBN	28
● Uniwersytet w służbie nowego humanizmu	30
● Rankingi wyższych uczelni	38
● Akademicki Chór Politechniki Śląskiej	39
● Międzynarodowe Warsztaty Muzyczne Carmina 2000	40
● Informacje różne	42
● Kronika żałobna	42

■ VIII zwyczajne posiedzenie Senatu w r.ak. 1999/2000 odbyło się 17 kwietnia 2000 r. W porządku obrad: sprawozdanie z działalności Uczelni i ocen działalności Rektora za rok 1999, podsumowanie zimowej sesji egzaminacyjnej r.ak. 1999/2000, podjęcie uchwały w sprawie zmian w Regulaminie Studiów oraz sprawy bieżące i wolne wnioski. W posiedzeniu uczestniczyło 45 członków Senatu i 10 zaproszonych gości.

■ Po przyjęciu porządku obrad i powołaniu Komisji Uchwał i Wniosków przystąpiono do realizacji punktu "Sprawozdanie z działalności Uczelni i ocena działalności Rektora za rok 1999". Tę część posiedzenia prowadzono zgodnie z następującym porządkiem:

- wybór przewodniczącego,
- sprawozdanie Rektora,
- opinia Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów o działalności finansowej Uczelni w roku 1999,
- dyskusja,
- zatwierdzenie sprawozdania i ocena działalności Rektora.

Zgodnie z dotychczasową tradycją na przewodniczącego części sprawozdawczej posiedzenia zaproponowano seniora Senatu, prof. Józefa BENDKOWSKIEGO. Propozycja została zaakceptowana jednomyślnie, a następnie przewodniczący oddał głos JM Rektorowi, który przedstawił sprawozdanie z działalności Uczelni w 1999 roku.

SPRAWOZDANIE REKTORA Z DZIAŁALNOŚCI UCZELNI W 1999 ROKU

Szanowni Państwo,

Realizowany obecnie punkt porządku obrad jest związany z koniecznością wypełnienia postanowień art. 48 ust.1 pkt. 9 Ustawy o szkolnictwie wyższym, na podstawie którego Senat zatwierdza roczne sprawozdanie z działalności uczelni oraz dokonuje oceny działalności rektora.

Sprawozdanie przekazane Państwu przedstawia podstawowe dane charakteryzujące Uczelnię w 1999 roku oraz finansowe wyniki jej działalności. Ze względu na konieczność ograniczenia objętości unika się w zasadzie w sprawozdaniu szerokich komentarzy i ocen w przekonaniu, że w dyskusji poświęconej działalności Uczelni będzie właściwe miejsce na te oceny i komentarze.

Dokonując wprowadzenia do dyskusji pragnę przedstawić punkt widzenia rektora i kierownic-

twą Uczelni na całokształt działalności Uczelni w minionym roku.

Pierwszym materiałem uzupełniającym do sprawozdania mogą być kolejne numery (83-92) biuletynu "Z Życia Politechniki Śląskiej".

To już po raz czwarty, a po raz pierwszy w nowej kadencji mam przyjemność przedstawiać "Sprawozdanie rektora z działalności Politechniki Śląskiej". Rok ten obfitował w wiele znaczących wydarzeń w życiu naszego środowiska akademickiego.

Wydarzeniem wewnętrznym było niewątpliwie zakończenie kadencji władz akademickich i wybory na nową kadencję. Okres wyborów był dobrą okazją do szerokiej dyskusji na temat przyszłości Uczelni i przeprowadzenia ocen jej dotychczasowych dokonań. Wyniki wyborów są również wyraźnym sygnałem, że w naszym środowisku generalnie poparcie uzyskały: realizowany w ostatnich latach zdecentralizowany model zarządzania oraz główne cele rozwojowe zmierzające do tworzenia Uczelni wielokampusowej o kształcie uniwersytetu technicznego.

Wydarzeniem szczególnym był udział w dniach 15 i 17 czerwca br. społeczności akademickiej naszej Uczelni w uroczystościach związanych z pobytem Ojca Świętego Jana Pawła II w Gliwicach.

W obszarze działalności dydaktycznej, wzorem roku poprzedniego przy naborze na rok akademicki 1999/2000 utrzymano zasadę sprawdzianów pisemnych na wszystkie kierunki studiów dla kandydatów starających się o przyjęcie na Politechnikę Śląską na studia dzienne. Równocześnie, po raz pierwszy, wprowadzono dla kandydatów kwalifikację połączoną z egzaminem dojrzałości na 14 spośród 26 kierunków studiów. Podjęcie studiów przez 6 701 studentów w roku akademickim 1999/2000 spowodowało po raz kolejny wzrost liczby studentów w Uczelni do 27 293 osób. Odnotowano również wzrost liczby uczestników studiów doktoranckich i podyplomowych.

W dalszym ciągu obserwuje się wzrost wartości wskaźnika sprawności studiów na I roku, co jest niewątpliwie wynikiem doskonalonego systemu rekrutacji. Podjęto wiele działań mających na celu przynajmniej utrzymanie osiągniętego poziomu i jakości kształcenia.

Znacznie rozszerzono ofertę edukacyjną uruchamiając makrokierunek "Automatyka i Robotyka, Elektronika i Telekomunikacja oraz Informatyka" prowadzony na Wydziale Aut. El. i Inf. w języku angielskim, kierunek Zarządzanie i Inżynieria Produkcji na 4 wydziałach, studia integracyjne w Reptach na Wydziale Organizacji i Zarządzania oraz specjalność "Inżynieria komunalna" na kierunku Inżynieria i Ochrona Środowiska w CKI w Rybniku.

Wzrosła liczba studentów otrzymujących stypendia Ministra Edukacji Narodowej oraz stypendia za wyniki w nauce.

Poziom przyjęć na studia owocuje stałym zwiększeniem liczby absolwentów, przekraczając w 1999 r. 3 000 osób. Konsekwentna polityka w zakresie przyjęć na studia doktoranckie spowodowała dalszy wzrost liczby doktorantów, a w konsekwencji znaczny wzrost liczby promocji doktorskich, co ma istotny wpływ na rozwój kadry.

Władze Uczelni wspierają wszelkie działania wydziałów prowadzące do rozszerzenia bazy dydaktycznej. W 1999 roku oddano 2 audytoria na Wydz. Automatyki, Elektroniki i Informatyki, wyremontowano aule na Wydziale Chemicznym i na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki, rozpoczęto rozbudowę CKI w nowym kampusie w Rybniku finansowaną przez środowisko rybnickie. Kontynuowana jest rozbudowa kampusu w Zabrze finansowana przez władze samorządowe tego miasta.

Kolejny raz dzięki staraniom władz Uczelni, Ministerstwo przyznało znaczną dotację na pomoc materialną dla studentów. Pozwoliło to na adaptację, wyremontowanie i oddanie do użytku jednego z dwóch obiektów w Zabrze, przekazanych nieodpłatnie na domy studenckie. Dzięki temu studenci uzyskali nowoczesny akademik na 180 miejsc. Również wykupiono i wyremontowano dzierżawiony dotąd dom studencki w Rybniku, dzięki czemu liczba miejsc wzrosła z 40 do 90. Kontynuowano również akcję unowocześniania i remontowania domów studenckich w Gliwicach.

Na podkreślenie zasługuje stały wzrost aktywności studenckich kół naukowych, organizacji studenckich, zespołów artystycznych, Akademickiego Związku Sportowego oraz Samorządu Studenckiego.

W związku z reformą szkolnictwa podstawowego i średniego Uczelnia włączyła się w proces przygotowania nauczycieli do prowadzenia nowych przedmiotów. Organizacją tych studiów zajmuje się Ośrodek Badań i Doskonalenia Dydaktyki, który prowadzi, również dla studentów naszej Uczelni, kursy pedagogiczne przygotowujące do zawodu nauczyciela.

Godny odnotowania jest fakt uzyskania przez 10 nauczycieli akademickich tytułu profesora. Tak więc liczba profesorów tytularnych zatrudnionych w Uczelni w pełnym wymiarze wyniosła w końcu roku 1999 - 124.

W obszarze działalności naukowej i badawczej nie odnotowaliśmy istotnych zmian w stosunku do roku 1998. W ramach działalności badawczej z budżetu państwa finansowane były poprzez KBN: badania własne, prace badawcze w określonych dyscyplinach i kierunkach naukowych, projekty badawcze indywidualne, projekty zamawiane, projekty celowe zamawiane.

Komitet Badań Naukowych dofinansowywał również: projekty celowe oraz specjalne programy i urządzenia badawcze.

Fundacja na Rzecz Nauki Polskiej przyznała środki na wspieranie działań przygotowaw-

czych do udziału w 5. Ramowym Programie Badań, Rozwoju Technologicznego i Prezentacji Unii Europejskiej. Poza działalnością badawczą finansowaną przez budżet w Uczelni realizowane były prace naukowo-badawcze, prace usługowo-badawcze i umowy wdrożeniowe.

Analiza danych zawartych w sprawozdaniu, szczególnie wyników finansowych działalności wydziałów wykazuje, że znacząca część środków z działalności badawczej przeznaczona była na refinansowanie plac naszych pracowników i amortyzacji aparatury. Praktyka ta, wymuszona trudną sytuacją finansową, wpływa niekorzystnie na rozwój działalności badawczej i jest oceniana bardzo krytycznie przez nasze środowisko. W obecnych warunkach nie widzimy jednak realnej możliwości odejścia od tej praktyki. W zakresie wynalazczości należy stwierdzić, że liczba dokonanych zgłoszeń, a tym samym uzyskanych patentów, jest niezadowolająca. Wynika to stąd, że albo prace wykonywane na rzecz jednostek gospodarczych nie zawierają nowatorskich rozwiązań, które nadawałyby się do opatentowania albo dopuszcza się do odbierania praw do takich rozwiązań przez współpracujące jednostki. Należy dążyć do zmiany takiego stanu rzeczy i w umowach o realizację prac n-b zawieranych z jednostkami gospodarczymi powinno się zastrzegać na rzecz Uczelni co najmniej współwłasność patentów i praw ochronnych. Sytuację taką uzasadniają również trudności finansowe i stosunkowo wysoki koszt dokonania zgłoszenia oraz koszt utrzymania ochrony, które w przypadku współwłasności mogą być odpowiednio niższe. Niestety, odnotowuje się nikłą ilość wspólnych patentów Uczelni z jednostkami gospodarczymi.

Współpraca Politechniki Śląskiej z partnerami zagranicznymi realizowana była w 1999 r. na wielu płaszczyznach: w ramach umów dwustronnych, umów międzyrządowych, poprzez udział we wspólnych projektach europejskich, a także licznych kontaktów indywidualnych poszczególnych pracowników z zagranicznymi ośrodkami naukowymi. Aktualnie Politechnika Śląska współpracuje w oparciu o podpisane porozumienia dwustronne z 43 uczelniami i ośrodkami naukowymi.

W 1999 roku podpisano 12 umów z ośrodkami: w Chinach, Danii, Finlandii, Francji, Niemczech, USA, Wietnamie, Korei i Rosji. W związku z możliwością udziału polskich zespołów badawczych w 5. Programie Ramowym Unii Europejskiej Politechnika Śląska rozpoczęła akcję promocyjną poprzez utworzenie Regionalnego Punktu Informacyjnego, którego celem jest informowanie, propagowanie możliwości aplikacyjnych ośrodków Unii Europejskiej w dziedzinie badań naukowych. Regionalny Punkt Kontaktowy spełnia swą rolę nie tylko dla pracowników Uczelni, ale również dla jednostek badawczych całego Śląska.

Ze złożonych w 1999 roku w ramach ogłoszonych konkursów, finansowanych ze środków Unii Europejskiej, dwa wnioski z naszej Uczelni zostały zaakceptowane.

W dniu 1 kwietnia 1999 r. powołano Centrum Inżynierii Biomedycznej, a 28 września 1999 r. podpisano porozumienie pomiędzy Politechniką Śląską, Śląską Akademią Medyczną i Uniwersytetem Śląskim o współpracy w zakresie inżynierii biomedycznej w ramach tego Centrum. Pozwoliło to zespolic grupy naukowo-badawcze i dydaktyczne w celu prowadzenia interdyscyplinarnej działalności badawczej, usługowej, szkoleniowej i promocyjnej. Podjęto też współpracę z przemysłem dotyczącą rozwoju najnowszej generacji sprzętu medycznego, instrumentarium chirurgicznego i zabiegowego, nowoczesnej elektronicznej aparatury medycznej - diagnostycznej i terapeutycznej oraz sprzętu rehabilitacyjnego. W wyniku tego - Centrum Inżynierii Biomedycznej podpisało w grudniu 1999 r. Porozumienia o Współpracy Naukowo-Badawczej i Wdrożeniowej z kilkoma znaczącymi instytucjami.

Przechodząc do części finansowej sprawozdania pragnę zaznaczyć, że rozszerzona jej wersja, obejmująca:

1. analizę wykonania planu finansowego Uczelni za rok 1999 r.
2. sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego Uczelni za rok 1999,

była analizowana przez Senacką Komisję ds. Budżetu i Finansów, a wynik tej oceny zostanie Państwu zaprezentowany na dzisiejszym posiedzeniu Senatu w postaci opinii tej Komisji. Proszę więc pozwolić, że skupię uwagę na wybranych zasadniczych wskaźnikach:

- Przychody w działalności dydaktycznej wyniosły 140 540 661 zł i były wyższe o 14,9% od przychodów roku 1998. Złożyły się na to: wyższa dotacja osiągnięta dzięki aktywności wydziałów, przychody własne, a także umiarkowany wzrost, mniejszy niż przychodów, kosztów własnych.
- Przychody w działalności badawczej tylko nieznacznie wzrosły (o 2,1%) w porównaniu do roku 1998 i wyniosły 43 929 981 zł. Nieco większy był wzrost kosztów własnych. Uzyskano dodatni, wprawdzie niższy niż przed rokiem, wynik finansowy, ale pozostała w jednostkach na rok 2000 kwota 4 112 131 zł, z ubiegłorocznej dotacji KBN.

Całokształt działalności Uczelni zdominowany był w minionym roku bieżącą sytuacją finansową, na którą w drugiej połowie tego roku decydujący wpływ miała zmiana harmonogramu przekazywania dotacji budżetowej. Zwiększone, konieczne do realizacji w II i III kwartale wydatki, przy ograniczeniu przekazywanych Uczelni rat dotacji dydaktycznej, spowodowały wyczerpanie niewielkich rezerw gotówki oraz pozbawiły Uczelnię dodatkowego źródła docho-

dów z lokat kapitałowych. W tej sytuacji, wobec konieczności wypłat godzin ponadwymiarowych oraz podwyższonych składek do ZUS, Uczelnia zmuszona była korzystać z kredytu bankowego. Dla pokrycia niedoboru na bieżące lipcowe płatności, w dniu 29 czerwca Uczelnia pobrała kredyt w wysokości 5 mln zł z terminem spłaty do 19 lipca 1999 r. Ponieważ Ministerstwo Edukacji Narodowej nie było w stanie wywiązać się z zaległości w przelewach, zmuszeni byliśmy uruchomić drugi kredyt, co nastąpiło 15 lipca. Kredyt ten w wysokości 10 mln zł pozwolił na terminową spłatę pierwszego kredytu oraz pokrycie bilansu płatniczego. W świetle przedstawionej wyżej sytuacji finansowej należy stwierdzić, że realizacja i tak bardzo trudnego planu finansowego na 1999 r. w przyjętym przez Senat kształcie była poważnie zagrożona. Liczyliśmy się, że w minionym roku możemy nie uzyskać pozytywnego wyniku finansowego działalności Uczelni.

Pomimo tak trudnych i niezależnych od Uczelni warunków działalności finansowej, dzięki ogromnemu wysiłkowi, szczególnie Państwa, Dziekanów, Kierowników jednostek organizacyjnych, służb finansowych - przy przyzwoleniu pozostałej części społeczności akademickiej - **zakończyliśmy rok 1999 dodatnim wynikiem finansowym w wysokości 1 216 966 zł.** Stan funduszu pomocy materialnej dla studentów na koniec 1999 r. wynosił 1 134 803 zł.

Szczególnie dobitnie chciałbym podkreślić, że od początku poprzedniej kadencji konsekwentnie podejmujemy działania, których celem jest obniżka kosztów własnych. W bieżącym roku zostają obniżone z 13% do 12% remonty ogólnouczelniane na działalność dydaktyczną. Dokonano też wdrożenia bardziej motywacyjnego algorytmu rozdziału dotacji.

Z niezmienną troską zajmowaliśmy się w minionym roku stanem technicznym naszej bazy dydaktycznej i bytowej.

Zadania remontowe realizowane były, tak jak w latach poprzednich, zgodnie z zatwierdzonym przez Senat planem remontów, finansowanych z Centralnego Funduszu Remontowego, w którym zaplanowano koszty na kwotę 2 873 200 zł (w 1998 r. - 2 597 600 zł). Potrzeby remontowe, oszacowane na podstawie przeglądów stanu technicznego obiektów przekraczały znacznie tę zaplanowaną kwotę i wynosiły ponad 12 000 000 zł.

Z pozycji rzeczowych planu do najważniejszych, i niestety nadal, ze względu na braki finansowe, realizowanych w minimalnym zakresie, należą: wymiana okien w większości obiektów dydaktycznych, remonty elewacji i dachów wraz z ociepleniem obiektów, remonty instalacji elektrycznych i wodno-kanalizacyjnych. Do zadań remontowych, na które brak pokrycia finansowego dołączyć należy zadania modernizacyjne, finansowane z funduszu zasadniczego (inwestycyjnego). Do najpilniejszych

zadań w tej grupie należy zaliczyć: modernizację uczelnianej sieci teletechnicznej z wymianą centrali analogowej na centralę cyfrową, modernizację sal dydaktycznych dostosowującą te sale do standardów europejskich oraz modernizacje związane z dostosowaniem obiektów do wymogów ochrony pożarowej z instalacją urządzeń sygnalizacji pożaru.

W zakresie inwestycji w 1999 roku realizowano następujące zadania:

- Budowa obiektu dydaktyczno-technologicznego dla Wydziału Mechanicznego Technologicznego.

Nakłady przewidziane przez resort dla tego zadania na 1999 rok wyniosły 1 500 000 zł. Uczelnia realizuje inwestycję w przekonaniu, że postępujące wolnymi krokami zaawansowanie rzeczowe będzie gwarantem zwiększenia zaangażowania finansowego resortu w latach następnych. Zwiastunem ożywienia tempa budowy jest dotacja MEN na rok 2000 w wysokości 5 000 000 zł.

- Rozbudowa Domu Pracy Twórczej w Szczyrku z przekształceniem w Ośrodek Wczasowo-Szkoleniowy.

W 1999 roku zakończono inwestycję i dokonano oficjalnego otwarcia Ośrodka, nadając mu nazwę Ośrodek Wczasowo-Szkoleniowy "CIS". Realizację zadania inwestycyjnego wg projektu prof. Jerzego Witeczka rozpoczęto 25 marca 1997 r., a odbiory końcowe rozpoczęły się w dniu 10 września 1999 r. W grudniu 1999 r. Ośrodek przyjął pierwszych gości.

- Zakończenie zabudowy podcieni gmachu Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki. Inwestycja finansowana była ze środków inwestycyjnych KBN (563 758 zł) i środków Wydziału (1 991 046 zł).

Przekazując pod ocenę Wysokiego Senatu to sprawozdanie, pragnę równocześnie za Państwa pośrednictwem podziękować całej społeczności akademickiej naszej Uczelni za współdziałanie, które pozwoliło uzyskać dobre rezultaty w roku 1999. Słowa podziękowania kieruję również do Państwa oraz Senatu i kierownictwa wydziałów poprzedniej kadencji. Serdecznie dziękuję za współpracę organizacjom związkowym i Samorządowi Studenckiemu. Dziękuję Pani Kwestor, kolegom Prorektorom, Panu Dyrektorowi Administracyjnemu oraz służbom wspomagającym.

Po sprawozdaniu Rektora opinię Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów przedstawił prof. Leszek DOBRZAŃSKI.

Opinia Komisji ds. Budżetu i Finansów o działalności finansowej Politechniki Śląskiej w roku 1999

Opinia zawiera cztery punkty, spośród których wybraliśmy dwa najistotniejsze, tj. uwagi merytoryczne i wnioski.

Uwagi merytoryczne

- Plan rzeczowo-finansowy na 1999 r. opracowano w oparciu o uzyskane z MEN dotacje budżetowe. Niestety dotacje te nie zapewniały pokrycia niezbędnych, planowanych potrzeb. W planie na 1999 r. przyjęto:
  - deficyt w działalności dydaktycznej w wysokości - 3 208 757 zł (rok wcześniej 2 650 673 zł),
  - pozytywny wynik finansowy z działalności badawczej w wielkości 890 827 zł (przed rokiem 943 362 zł),
  - pozytywny wynik działalności gospodarczej w wysokości 17 929 zł (poprzednio 1 302 zł),
  - pozytywny wynik operacji finansowych 1 500 000 zł (poprzednio 1 000 000 zł) oraz zerowy wynik finansowy działalności Uczelni (rok wcześniej planowano deficyt na poziomie 26 009 zł).

Ponieważ:

- wynik finansowy działalności dydaktycznej był dodatni i wyniósł 2 832 283 zł,
- lepszy od planowanego był też wynik działalności badawczej i wyniósł 914 669 zł,
- gorszy był wynik działalności gospodarczej i wyniósł 182 585 zł deficytu,
- wyraźnie gorszy niż przewidywano był wynik operacji finansowych 345 135 zł.

wynik finansowy działalności Uczelni za 1999 r. jest dodatni i wynosi 1 216 966 zł.

Należy ten fakt ocenić bardzo pozytywnie. Efekt ten uzyskano przez przyjęcie i realizację właściwej strategii w zakresie zarządzania finansami.

- Sześć Wydziałów (RAu, RE, RG, RIE, RM i RMT) osiągnęło w tym roku nieujemny wynik finansowy. Pozostałe pięć (RAR, RB, RCh, RMF, ROZ) zakończyły ubiegły rok deficytem łącznym w wysokości 1 929 110 zł. Przed rokiem ujemny wynik finansowy uzyskały Wydziały: RAR, RCh, RE i RMF. Na podkreślenie zasługuje lekka poprawa finansowa Wydziałów RAR i RCh. Niepokoi deficyt Wydziałów RB i ROZ.

Analiza szczegółowych danych zawartych w tablicach pozwala na stwierdzenie, że kierownictwa wydziałów poszukiwały oszczędności głównie poprzez redukcję wydatków na:

- materiały i niskocenny majątek trwały,
- remonty budynków,
- pozostałe usługi.

Takie działania w aktualnej sytuacji należy uznać niestety za konieczne.

Na podkreślenie zasługuje wzrost, w porównaniu z rokiem 1998, przychodów własnych o 34,86%.

Analizując dane dotyczące wydziałów "deficytowych" należy stwierdzić, że:

- nastąpiło bardzo duże zwiększenie przychodów własnych na Wydziale Chemicznym,
- sfinansowanie wynagrodzeń osobowych z pochodnymi ze środków BK i BW było

niższe od średniej uczelnianej na Wydziałach RMF i ROZ,

- nastąpiło zmniejszenie w stosunku do planu wypłat z bezosobowego funduszu płac ze środków BK i BW,
  - koszty pozostałych usług utrzymano na planowanym poziomie.
- Jednostki międzywydziałowe, pozawydziałowe i ogólnouczelniane razem mają deficyt 470 093 zł (przed rokiem 380 568 zł). Ujemny wynik osiągnęły:
    - Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych - 283 127 zł (przed rokiem - 160 454 zł),
    - Ośrodek Sportu - 384 772 zł (przed rokiem - 334 928 zł),
    - Centrum Promocji Kultury Zagranicznej - 18 643 zł (przed rokiem - 2 879 zł).
 Pozostałe jednostki osiągnęły dodatni wynik finansowy.

Wnioski

Analizując przedstawione przez Władze Rektorskie materiały oraz uwzględniając uwagi i wnioski jakie zgłoszono na posiedzeniu Senackiej Komisji ds. Budżetu i Finansów można sformułować następujące wnioski:

- Komisja nie dostrzega błędnych decyzji w zakresie gospodarowania finansami Uczelni. Przyjęte w Uczelni zasady gospodarki finansowej sprawdziły się.
- Duża samodzielność i odpowiedzialność za realizację planów finansowych wydziałów i pozostałych jednostek okazała się w większości przypadków udanym eksperymentem. Wyzwoliła inicjatywę w zdobywaniu środków i dużą determinację w minimalizacji strat i nieracjonalnych wydatków. Na podkreślenie zasługuje rozpoczęcie realizacji programów naprawczych na kilku wydziałach. Podobne działania należy podjąć w jednostkach międzywydziałowych, ogólnouczelnianych i pozawydziałowych.
- Na uzyskany wynik miało wpływ wykorzystanie znacznej części środków z badań naukowych na dofinansowanie płac i amortyzacji. Działania takie komisja po raz kolejny uznaje za niewłaściwe, lecz w obecnej sytuacji nie widzi możliwości zmiany tego stanu.
- Podkreślić należy rozważę Władz Uczelni, władz wydziałów, kierowników jednostek oraz służb ekonomiczno-finansowych w gospodarowaniu finansami.

Komisja w oparciu o przedłożone materiały ("Analiza wykonania planu finansowego Uczelni za okres I-XII.99 r. i "Sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego Politechniki Śląskiej za 1999 r.") i w wyniku przeprowadzonej dyskusji zaleca:

- Kontynuować obowiązujące zasady gospodarowania finansami w Uczelni, modyfikując je wraz ze zmianami warunków działania Uczelni. Komisja prowadzi intensywne

prace nad racjonalną motywacyjną zmianą algorytmu podziału dotacji.

- Zobowiązać jednostki "deficytowe" do przedstawienia stanu realizacji programów naprawczych oraz ich modyfikacji. Pozytywne zaopiniowanie przez Komisję programów i stopnia ich realizacji będzie podstawą do przyznania jednostce przez Rektora środków z funduszu stabilizacyjnego.

Senacka Komisja ds. Budżetu i Finansów proponuje Senatowi przyjęcie przedłożonego sprawozdania z wykonania planu finansowego Politechniki Śląskiej za 1999 rok.

Następnie odbyła się dyskusja, podczas której wypowiedzieli się: prof. J. KAŻMIERCZAK, dr A. KOSSUTH, dr B. PALUCHIEWICZ, dr B. SAŚSIADK, prof. J. SUWIŃSKI, prof. L. LASEK, dyr. W. WYDRYCHIEWICZ, prof. L. DOBRZAŃSKI oraz prof. B. POCHOPIEŃ.

Dyskutanci stwierdzali m.in., że:

- sprawozdanie zawiera luki w zakresie osiągnięć jednostek podstawowych lub występują nieścisłości (np. brak adnotacji o Polsko-Francuskim Studium Podyplomowym, niepełne informacje o programie TEMPUS, brak informacji o Centrum Czystszej Produkcji, nieścisła informacja o kategorii Wydziału Organizacji i Zarządzania - od kwietnia 1999 r. Wydział ma kat. V);
- sprawozdanie w części dotyczącej zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie zostało przyjęte przez Związki Zawodowe ze względu na istniejące wątpliwości;
- brak jest zestawienia zysków i deficytów w przeliczeniu na pracownika w poszczególnych jednostkach;
- nadmiernie wyeksponowane są działania takich jednostek jak Biblioteka Główna i Centrum Komputerowe;
- w podsumowaniu sprawozdania powinny znaleźć się wnioski.

W dyskusji zgłoszono także sugestię, aby Kierownictwo Uczelni zajęło się określeniem strategii finansowego wzmocnienia najłabszych chwilowo wydziałów. Do pytań i wniosków zgłaszanych przez dyskutantów ustosunkowali się JM Rektor i Dyrektor Administracyjny.

Po zakończeniu dyskusji Senat w głosowaniu tajnym podjął uchwałę (Nr VIII/36/1999/2000) zatwierdzającą sprawozdanie Rektora za rok 1999 z działalności Politechniki Śląskiej. Uchwałę przyjęło większością głosów (40 "tak", 1 "nie", 1 "wstrz.").

W następnej uchwale (Nr VIII/37/1999/2000) Senat pozytywnie ocenił działalność Rektora Politechniki Śląskiej w 1999 roku. Uchwała ta została przyjęta również większością głosów (42 "tak", 1 "nie"). W obydwu głosowaniach nie brali udziału Rektor i Prorektorzy.

Na zakończenie tej części obrad prof. J. BENDKOWSKI pogratulował JM Rektorowi wyników głosowań, podziękował za dotychczasową pracę i życzył dalszej owocnej pracy i pozytywnych wyników. JM Rektor podziękował natomiast Przewodniczącemu za prowadzenie tej części obrad a członkom Senatu za pozytywne wyniki głosowań. JM Rektor prosił o przekazanie podziękowań całej społeczności akademickiej Uczelni za owocną współpracę w okresie sprawozdawczym.

■ **W kolejnym punkcie obrad wysłuchano informacji Prorektora prof. W. ZIELIŃSKIEGO o wynikach zimowej sesji egzaminacyjnej r.ak. 1999/2000.**

W informacji, której najistotniejsze elementy opublikowano w rubryce DYDAKTYKA, Prorektor stwierdził, że występują widoczne pozytywne trendy w postaci wzrostu globalnej sprawności studiowania na studiach dziennych magisterskich, co zapewne wiąże się z wprowadzeniem sprawdzianów kwalifikacyjnych przy przyjęciu na studia. Zauważalny jest również wyraźny wzrost wpisów na semestr zimowy, maleje natomiast liczba skreśleń po pierwszym semestrze, a na wyższych latach studiów liczba skreśleń jest znikoma. Prorektor podkreślił także, że nadal niezadowolająca jest sprawność na studiach inżynierskich dziennych i wieczorowych.

W dyskusji (wypowiedzieli się: prof. A. WAWRZYNEK, prof. J. SUWIŃSKI i prof. B. POCHOPIEŃ) zwrócono uwagę na dużą liczbę wpisów warunkowych po pierwszym semestrze na niektórych wydziałach oraz na wpływ sprawdzianów kwalifikacyjnych na sprawność i finanse jednostek podstawowych Uczelni.

■ **Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI przedstawił następnie proponowane zmiany w Regulaminie Studiów, w związku z wprowadzaniem systemu punktowego. Prace nad wprowadzeniem zmian do Regulaminu podjęto na początku bieżącego roku akademickiego. Sprawę dyskutowała wielokrotnie Senacka Komisja ds. Dydaktyki, prowadzono również dyskusje z Prodziekanami. W styczniu ub.r. Senat podjął uchwałę wprowadzającą zasady systemu punktowego w Uczelni. Prorektor stwierdził na zakończenie, że Samorząd Studencki zaakceptował jednomyślnie propozycje zmian w Regulaminie Studiów.**

Dyskusja miała charakter szczegółowy, a wypowiedzieli się: prof. J. SUWIŃSKI, dr L. BLACHA, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. St. MAJEWSKI, prof. W. CHOLEWA, prof. J. SUŁKOWSKI, prof. St. KOZIELSKI, prof. J. BENDKOWSKI, dr G. KOZŁOWSKA, prof. J. KAŻMIER-

CZAK, mgr E. BRONKA, dr St. WALUŚ oraz przedstawiciele Samorządu Studenckiego, Rektor B. POCHOPIEŃ i Prorektor W. ZIELIŃSKI.

Poruszano m.in.:

- sprawy możliwości powtarzania semestru i konsekwencje ze zgrupowania zbyt małej liczby punktów oraz
- kwestię obliczania oceny średniej z przebiegu studiów.

Po wprowadzeniu kilku poprawek, głównie natury redakcyjnej, Senat jednogłośnie podjął uchwałę wprowadzającą zmiany w Regulaminie Studiów.

W podjętej uchwale (Nr VIII/35/1999/2000) przyjęto m.in. następujące zmiany w Regulaminie Studiów:

- wprowadzono okres rozliczeniowy, którym w pierwszym roku studiów jest semestr, a począwszy od roku drugiego ustalenie tego okresu zależne jest od Rady Wydziału;
- upoważniono Dziekana do określenia warunków odbywania części studiów poza macierzystym wydziałem oraz zasad transferu punktów;
- ustalono, że Dziekan podaje do wiadomości studentów przed rozpoczęciem studiów zasady uczelnianego systemu punktowego ECTS (European Credit Transfer System), obowiązujące na poszczególnych semestrach i latach studiów;
- ustalono, że maksymalna liczba punktów w semestrze wynosi 30;
- wprowadzono warunek rejestracji na kolejny okres rozliczeniowy, którym jest uzyskanie przez studenta sumy punktów odpowiadającej iloczynowi liczby semestrów od początku studiów pomnożonej przez 24 oraz zaliczenie wszystkich przedmiotów ustalonych przez Radę Wydziału jako obowiązkowe;
- przyjęto, że łączny czas studiów nie może być dłuższy o więcej niż jeden rok od czasu planowanego, oraz że Rada Wydziału ustala liczbę punktów przyporządkowanych określonym przedmiotom;
- przyjęto, że z każdego przedmiotu ustalana jest jedna ocena końcowa;
- ustalono, że przy egzaminach i zaliczeniach stosować się będzie następujące oceny oraz odpowiadające im symbole w systemie ECTS:
  - bardzo dobry 5,0 A
  - dobry plus 4,5 B
  - dobry 4,0 C
  - dostateczny plus 3,5 D
  - dostateczny 3,0 E
  - niedostateczny 2,0 F

Skala ocen w systemie ECTS będzie mieć zastosowanie przy transferze punktów z zagranicznej uczelni;

- przyjęto, że ocenę średnią z przebiegu studiów wyznaczać się będzie jako średnią ważoną na podstawie zależności:

$$\Sigma (\text{ocena} \times \text{punkty}) / \Sigma \text{punkty}.$$

W postanowieniu końcowym zapisano, że wobec studentów, których przyjęto na studia przed 1.10.2000 r. oraz wobec studentów, których przyjęto na studia po 1.10.2000 r. na kierunki, na których nie wprowadzono systemu punktowego stosować się będzie dotychczasowe przepisy Regulaminu Studiów. Ponadto studenci, którzy w związku z niezaliczeniem semestru lub urlopem będą zarejestrowani na semestr, na którym obowiązują zasady systemu punktowego, podlegać będą nowym zasadom Regulaminu Studiów, a o przeliczeniu dotychczasowych wyników studiów decydować będzie Dziekan.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:

- JM REKTOR zaprosił na spotkanie z Premierem J. BUZKIEM (18.05.br., godz. 13.30, sala 302 Wydz. Inżynierii Środowiska i Energetyki) oraz na uroczyste posiedzenie Senatu poświęcone nadaniu tytułu doktora honoris causa profesorowi Andrzejowi BURGHARDTOWI (18.05.br., godz. 15.30). Ponadto JM Rektor poinformował o Koncercie Wiosennym w Domu Muzyki i Tańca w Zabrze (19.05.br., godz. 18.00) oraz o uroczystej promocji doktorów (27.05.br., godz. 11.00).

- JM REKTOR zapoznał Senat z pismami Wydziału Organizacji i Zarządzania dotyczącymi określenia zamiarów Kierownictwa Uczelni w sprawie dalszych losów funkcjonowania części Wydziału w Katowicach, a następnie - powołując się na wcześniejsze ustalenia - zapewnił, że kształcenie w Katowicach na tym Wydziale będzie prowadzone w normalnym trybie dla dwóch grup na każdym rodzaju studiów. Przy okazji JM Rektor zdementował krążące na Uczelni plotki w sprawie Jego wyjazdu do Izraela. Jednoznacznie stwierdził, że wyjazd miał charakter prywatny w ramach urlopu taryfowego.

- Prof. J. BENDKOWSKI - nawiązując do pisma Wydziału Organizacji i Zarządzania - powiedział, że sprawy prowadzenia przez Wydział kierunków "Zarządzanie i Marketing" oraz "Zarządzanie i Inżynieria Produkcji" wymagają stworzenia właściwych warunków, a panująca atmosfera na Wydziale jest spowodowana tym, że występują określone trudności lokalowe.

JM Rektor zapewnił Dziekana, że w tej sprawie odbędzie się spotkanie zainteresowanych stron.

- Dr K. PAŁUKA wyjaśniła przyczyny pojawiających się pogłosek dotyczących przyszłości kształcenia na Wydziale Organizacji i Zarządzania w Katowicach, zwracając uwagę na brak pomieszczeń dydaktycznych.

- Prof. M. NOWAK prosił o wyjaśnienie spraw związanych z ewentualnym powołaniem wydziału prawa administracji i wydziału filologii obcych na Uczelni, o których to sprawach pisała śląska prasa, m.in. 30 marca br.

- JM REKTOR - w odpowiedzi - zacytował korespondencję pomiędzy Prezydentem Gliwic i Rektorem Politechniki Śląskiej w sprawie nieodpłatnego przekazania na rzecz Politechniki Śląskiej nieruchomości z budynkami, z przeznaczeniem na uruchomienie w nich nowego kierunku nauczania o profilu humanistycznym. Ze względu na nagłośnienie tej sprawy w prasie przytaczamy niżej treść tej korespondencji.

W piśmie Prezydenta Gliwic Z. Frankiewicza do JM Rektora Politechniki Śląskiej z dnia 9 marca br. zaproponowano:

W nawiązaniu do uprzednich rozmów, pragnę złożyć w imieniu Zarządu Miasta Gliwice ofertę nieodpłatnego przekazania na rzecz Politechniki Śląskiej nieruchomości z budynkami z przeznaczeniem na uruchomienie w nich nowego kierunku nauczania o profilu humanistycznym. Nieruchomość zlokalizowana w kwartale ulic Pszczyńskiej, Kopalnianej i Bojkowskiej znajdowała się do niedawna we władaniu KWK "Gliwice". Jej powierzchnia wynosi ok. 20.000 m², zabudowana jest ona 4 budynkami o łącznej powierzchni użytkowej 11.832 m². Charakterystyka budynków umożliwia ich modernizację i adaptację do funkcji pomieszczeń akademickich włącznie z dużymi salami wykładowymi oraz pomieszczeń pomocniczych, takich jak biblioteka, pomieszczenia biurowe i administracyjne.

Pierwotna koncepcja wykorzystania zakładała utworzenie na jej terenie przez Kurię Diecezjalną w Gliwicach wydziałów teologii i filozofii jako filii Uniwersytetu Opolskiego, a w dalszej przyszłości rozszerzenie profilu kształcenia i przekształcenie ich w samodzielną placówkę uniwersytecką o profilu humanistycznym.

Z powodów niezależnych od nas koncepcja ta nie może zostać zrealizowana. Jednakże ze względu na duże zapotrzebowanie na studia wyższe o profilu humanistycznym wśród mieszkańców Gliwic i okolic oraz możliwości rozwoju Uczelni w nowych kierunkach, proponujemy

podjęcie tej inicjatywy przez Politechnikę Śląską. Rozwój kształcenia w kierunkach humanistycznych i docelowe przekształcenie Politechniki w uczelnię o szerszym profilu przyniesie z pewnością korzyści nie tylko mieszkańcom, ale również miastu i ośrodkowi naukowemu, jakim jest Politechnika Śląska ze swoją kadrą naukową.

Ze względu na uregulowania kompetencyjne miasto Gliwice nie może bezpośrednio zaangażować się w tworzenie uczelni wyższej. Niemniej jednak, oprócz nieodpłatnego przekazania przedmiotowej nieruchomości Politechnice Śląskiej, deklarujemy przedłożenie Radzie Miejskiej wniosku o partycypację gminy w kosztach adaptacji budynków w roku 2000 na poziomie 1,5 - 2 milionów złotych.

Ze względu na krótki termin, w którym miasto musi podjąć decyzję o protokolarnym przekazaniu nieruchomości od KWK "Gliwice", proszę o jak najszybsze zajęcie stanowiska i ewentualne wyrażenie intencji Politechniki Śląskiej w sprawie przejęcia nieruchomości i uruchomienia na jej bazie nowego kierunku o profilu humanistycznym. Ponieważ termin sesji Rady Miejskiej, podczas której mogłyby zapadnąć decyzje, wyznaczono na 30 marca br., proszę o potraktowanie sprawy jako pilnej i pisemną deklarację władz Uczelni w tej sprawie.

23 marca br. JM Rektor prof. B. POCHOPIEŃ wystosował pismo do Prezydenta Miasta następującej treści:

Odpowiadając na propozycję zawartą w piśmie Pana Prezydenta z dnia 9 marca bieżącego roku w sprawie możliwości przejęcia przez Politechnikę Śląską części obiektów i terenów po KWK "Gliwice", po wnikliwej analizie całości zagadnienia, przedstawiam następujące stanowisko.

Nie kwestionując atrakcyjności propozycji dla spełnienia oczekiwań dotyczących rozwoju, na bazie przejętych obiektów, kształcenia na kierunkach humanistycznych, niezbędne było ustalenie w gronie kierownictwa Uczelni realnych do spełnienia warunków sprostania tym oczekiwaniom. Analizy dotyczyły zarówno spraw organizacyjnych związanych z kreowaniem nowych kierunków i jednostek działalności dydaktycznej oraz zapewnieniem właściwej obsady kadrowej, jak i potrzeb finansowych związanych z całym przedsięwzięciem.

O ile, w dającej się przewidzieć perspektywie kilku lat, realne może być uruchomienie w Politechnice Śląskiej, a być może w Śląskim Uniwersytecie Technicznym, kształcenia na kierunku humanistycznym, o tyle szansa na znalezienie nie-

zbędnych i to wcale nie tak małych środków finansowych, rysuje się więcej niż pesymistycznie. Z tego też względu, w poczuciu odpowiedzialności za podejmowane decyzje, możliwość zaangażowania się Politechniki Śląskiej w proponowane przedsięwzięcie musimy uzależnić od uzyskania pewnego źródła finansowania. Według naszej oceny, źródłem takim mogłyby być m.in. dochody z terenów pokopalnianych przyległych do ul. Pszczyńskiej, po ich uprzednim przekazaniu Uczelni.

W związku z powyższym uprzejmie proszę Pana Prezydenta o zajęcie stanowiska w sprawie możliwości nieodpłatnego przekazania tych terenów dla Politechniki Śląskiej, z prawem do komercyjnego ich wykorzystania, jak również realnych możliwości partycypacji gminy w kosztach adaptacji budynków w okresie przed ich przekazaniem Politechnice Śląskiej.

Na tym korespondencja nie zakończyła się. 29 marca br. Prezydent Miasta znowu pisze do JM Rektora:

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 23 marca br. pragnę podtrzymać nasze stanowisko przekazania na rzecz Politechniki Śląskiej nieruchomości z budynkami z przeznaczeniem na uruchomienie w nich nowego kierunku nauczania o profilu humanistycznym. Jak podawaliśmy uprzednio, nieruchomość zlokalizowana w kwartale ulic Pszczyńskiej, Kopalnianej i Bojkowskiej znajdowała się do niedawna we władaniu KWK "Gliwice". Jej powierzchnia wynosi ok. 20.000 m², zabudowana jest ona 4 budynkami o łącznej powierzchni użytkowej 11.832 m².

Pragnę również podtrzymać naszą deklarację przedłożenia Radzie Miejskiej wniosku o partycypację gminy w kosztach adaptacji budynków w roku 2000 na poziomie 1,5 - 2 milionów złotych. Niestety, w chwili obecnej Zarząd Miasta nie może złożyć bardziej wiążącej deklaracji bez uprzedniej decyzji Rady Miejskiej w tej sprawie. Byłoby to duże bezpośrednie zaangażowanie gminy w utworzenie kierunku humanistycznego. Mam nadzieję, że m.in. dzięki wizycie radnych w przedmiotowych obiektach sprawa ta uzyska znaczące poparcie w Radzie.

Korespondencję kończy pismo JM Rektora do Prezydenta Miasta z dnia 11 kwietnia br. o poniższej treści:

Odpowiadając na pismo Pana Prezydenta z dnia 29.03.2000 r. (nr pod. 526055 BP-00448/7/3/2000 pragnę potwierdzić to o czym informowałem w swoim piśmie z dnia 23.03.2000 r. (R-05-48/1999/2000), że w dającej się przewidzieć perspektywie kilku lat realne może być uruchomienie w Politechnice Śląskiej, a być

może Śląskim Uniwersytecie Technicznym kształcenia na kierunku humanistycznym.

Z zalem zawiadamiam, że nie możemy przyjęć propozycji Zarządu Miasta przejęcia części obiektów i terenów po KWK "Gliwice", zobowiązując się zarówno do uruchomienia studiów na kierunku humanistycznym jak i zaangażowania własnych środków na adaptację budynków - z uwagi na fakt, że środki którymi dysponujemy nie wystarczają na zaspokojenie potrzeb remontowych w obiektach, które są naszą własnością, a przeprowadzone ostatnio rozeznania co do możliwości pozyskania dodatkowych środków z różnych źródeł potwierdziły tylko nasze obawy. Wyrażam jednak nadzieję, że władze miasta okażą nam pomoc przy działaniach zmierzających do uruchomienia w Politechnice Śląskiej studiów na kierunku humanistycznym.

■ JM REKTOR zapoznał następnie Senat z treścią uchwały Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego (z dnia 23 marca br.) w sprawie projektu rozporządzeń MEN. Wspomnianą uchwałę opublikowaliśmy w poprzednim wydaniu Z ŻYCIA...

■ Dr K. CZAPLA, dyrektor Ośrodka Sportu Pol. Śląskiej zaprosił na "Dzień Sportu", który zaplanowano na 11 maja br.

■ Na zakończenie posiedzenia JM Rektor życzył wszystkim zdrowych i spokojnych Świąt Wielkanocnych.

KRONIKA REKTORSKA

■ 4 kwietnia br. Prorektor W. ZIELIŃSKI spotkał się z Dyrektorem Biura Ekonomicznego i Kulturalnego Tajpei w Polsce panem Hosin-pi Huang oraz konsulem En-Tse Liu. Omówiono możliwości współpracy naukowej i dydaktycznej Politechniki Śląskiej z Tajwanem. W spotkaniu uczestniczyli poseł Andrzej Folwarczny i dr J. Mościński

■ W dniu 5 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prorektor W. ZIELIŃSKI wraz z licznie zgromadzoną społecznością akademicką Politechniki Śląskiej uczestniczyli w tradycyjnym Koncercie Wielkopostnym, który odbył się w Katedrze p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła w Gliwicach. Wykonawcami byli: Katarzyna Oleś (sopran) i Krzysztof Pawlisz (organy) wraz z Akademickim Chórem Politechniki Śląskiej pod dyr. Czesława Freunda.

■ JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w dniu 6 kwietnia br. w uroczystości nadania

tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Śląskiego profesorowi Franzowi BYDLINSKIEMU.

■ W dniu 7 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prezydent miasta Żory Waldemar SOCHA podpisali porozumienie w sprawie uruchomienia w Żorach studiów wieczorowych na kierunku "Budownictwo". Obecni byli m.in.: Prorektor W. ZIELIŃSKI i Dziekan Wydziału Budownictwa St. MAJEWSKI.

■ W dniach 13-14 kwietnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w uroczystościach otwarcia i wręczenia nagród w ramach XXIV Olimpiady Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej, która odbywała się w Gliwicach. W uroczystościach uczestniczyli również m.in.: Podsekretarz Stanu w MEN prof. W. WINKLER, Starosta Powiatu Gliwickiego mgr inż. Zbigniew PAŃCZYK, Dziekan Wydziału Elektrycznego Pol. Śląskiej prof. B. GRZESIK.

■ W dniu 15 kwietnia br. na zaproszenie Dowódcy 25 Pułku Zmechanizowanego w Gliwicach płk. Jana SZYDŁOWSKIEGO, JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w obchodach Święta Pułku.

■ W gmachu Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach odbyło się w dniu 15 kwietnia br. tradycyjne przedświąteczne spotkanie pracowników naukowych i nauczycieli akademickich wyższych uczelni Górnośląska. W spotkaniu uczestniczył m.in. JM Rektor B. POCHOPIEŃ. Przed Mszą Św. Dziekan Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego ks. prof. H. SOBECZKO wygłosił wykład pt. "Miejsce teologii w świecie uniwersyteckim".

■ W dniu 18 kwietnia br. w Ośrodku Wzraszowo-Szkoleniowym Politechniki Śląskiej "CIS" w Szczyrku odbyło się posiedzenie Regionalnej Konferencji Rektorów Uczelni Akademickich, w której uczestniczyli również JM Rektor B. POCHOPIEŃ, Prorektor W. ZIELIŃSKI i Dyrektor Administracyjny W. WYDRYCHIEWICZ. Tematyka obrad dotyczyła m.in.: funduszy emerytalnych, regulacji płacowych, projektów nowej ustawy o szkolnictwie wyższym, rankingom uczelni i aktualnych spraw bieżących.

■ Na zaproszenie Wojewody Śląskiego i Marszałka Województwa Śląskiego, JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w spotkaniu z przedstawicielami Unii Europejskiej: Dyrektorem Generalnym Eneko Landaburu, Dyrektorem Francoise Gaudenzi, Ambasadorem Przedstawicielstwa UE w Polsce Bruno Dethomasem i Peł-

nomocnikiem Rządu ds. Negocjacji o Członkostwo RP w Unii Europejskiej.

Spotkanie odbyło się w Urzędzie Wojewódzkim w Katowicach w dniu 27 kwietnia br.

DOTACJA PODMIOTOWA KBN na dofinansowanie działalności statutowej w 2000 roku

W informacji pod takim tytułem, zamieszczonej w marcowym wydaniu Z ŻYCIA... (nr 6/95) na str. 11 zamieszczono tabelę, w której m.in. zostały podane kategorie poszczególnych jednostek w roku 1999. W notatce jaką otrzymaliśmy z KBN nie było wymienionych kategorii Instytutu Fizyki i Instytutu Matematyki w tym roku, natomiast w ubiegłorocznej decyzji KBN (Nr 135-367/S/99) z dnia 14.04.1999 r.) przy wymienionych jednostkach podana była kategoria 5. Za sprostowanie dziękujemy pani mgr Danucie Beck-Książek.

TYTUŁ I STOPNIE NAUKOWE

■ Tytuł profesora

Prezydent RP nadał tytuł naukowy profesora nauk technicznych z dniem 28 marca br. panu **prof. dr. hab. inż. Piotrowi ADAMCOWI** z Instytutu Transportu.

■ Habilitacja

Stopień doktora habilitowanego uzyskał

• **dr hab.inż. Marian BŁACHUTA** (ur. 1.10.1949 r. w Krakowie) z Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki w zakresie automatyki i robotyki; RAu - 30.11.1999 r., zatwierdzenie przez CK ds. TN i SN - 26.04.2000 r.

■ Doktoraty

Stopień doktora nauk technicznych uzyskali:

- **dr inż. Dariusz GRABOWSKI** (ur. 20.07.1969 r. w Mysłowicach) z Instytutu Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej Pol.Śl.; temat pracy - "Synteza liniowych i nieliniowych układów elektrycznych metodami optymalizacyjnymi", promotor - dr hab. inż. Janusz Walczak prof. nzw. w Pol.Śl., RE - 4.04.2000 r., z wyróżnieniem
- **dr inż. Michał MATHEJA** (ur. 18.01.1968 r. w Miasteczku Śląskim) z Katedry Teorii Konstrukcji Budowlanych Pol.Śl.; temat pracy: - "Uplastycznienie konstrukcji stalowych w czasie pożaru", promotor prof. dr hab. inż. Jan Kubik, RB - 5.04.2000 r., z wyróżnieniem

- **dr inż. Jacek KAWALEC**
(ur. 1.06.1967 r. w Sosnowcu) z Katedry Geotechniki Pol.Śl.; temat pracy: "Ocena wytrzymałości odpadów górniczych na podstawie próbnych obciążeń skarpy nasypu", promotor - prof. dr hab.inż. Maciej Gryczmański, RB - 19.04.2000 r.
- **dr inż. Krystian MEKA**
(ur. 30.5.1971 r. w Pyskowicach) z Katedry Spawalnictwa Pol.Śl.; temat pracy - "Wpływ azotu w mieszance osłonowej łuku spawalniczego GMA na jakość połączeń ze stali duplex", promotor - prof. dr hab.inż. Andrzej Klimpel, RMT - 19.04.2000 r.

Gratulacje

NASI PROFESOROWIE W KOMITETACH PAN

W kilku poprzednich numerach Z ŻYCIA... informowaliśmy Szanownych Czytelników o pracach profesorów Politechniki Śląskiej w różnych Komitetach Polskiej Akademii Nauk. Ostatnio przypominano nam, że

prof. dr hab.inż. Wiesław GABZDYŁ

z Wydziału Górnictwa i Geologii jest przewodniczącym Komitetu Gospodarki Surowcami Mineralnymi Wydziału VII PAN w kadencji 2000-2002. Funkcję tę Profesor pełni już kilka kadencji.

DYDAKTYKA

■ Wyniki zimowej sesji egzaminacyjnej r.ak. 1999/2000

Dane ogólne

- Liczba osób wpisanych na semestr zimowy - 21 478
- Liczba osób, które zaliczyły całkowicie semestr zimowy - 15 003 (69,9%)
- Liczba osób wpisanych warunkowo na semestr letni - 3 809 (17,7%)
- Liczba osób skreślonych - 2 005 (9,3%)
- Liczba osób ostatecznie wpisanych na semestr letni (z uwzględnieniem urlopów, powtórzeń i przeniesień - 20 519 (95,5%)
- Liczba osób skierowanych na urlop, do powtórzenia i przeniesienia - 559 (2,6%)

Studia dzienne magisterskie

- Liczba osób wpisanych na semestr zimowy - 13 336
- Liczba osób, które zaliczyły całkowicie semestr zimowy - 9 808 (73,5%)
- Liczba osób wpisanych warunkowo na semestr letni - 2 372 (17,8%)
- Liczba osób skreślonych - 814 (6,1%)
- Liczba osób ostatecznie wpisanych na semestr letni - 13 007 (97,5%)
- Kierunki studiów o najwyższej sprawności (bez wpisów warunkowych):
  - Zarządzanie i Inż. Produkcji (ROZ) - 100,0%
  - Zarządzanie i Inż. Produkcji (RM) - 96,0%
  - Zarządzanie i Marketing (ROZ, Katowice) - 93,8%

Kierunki studiów o najniższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

- Elektrotechnika (RE, mu) - 35,0%
- Górnictwo i Geologia - 36,1%
- Inż. Chem. i Procesowa - 56,5%

Najwięcej wpisów warunkowych było na kierunku Elektrotechnika (mu) - 65,0%, najmniej na kierunku Zarządzanie i Inż. Produkcji (RM) - 0%, natomiast najwięcej skreśleń na Makrokierunku (RAu) - 15,9%, najmniej na kierunku Elektrotechnika (mu) - 0%.

Studia dzienne inżynierskie

- Liczba osób wpisanych na semestr zimowy - 2 260
- Liczba osób, które zaliczyły całkowicie semestr zimowy - 1 642 (72,7%)
- Liczba osób wpisanych warunkowo na semestr letni - 298 (13,2%)
- Liczba osób skreślonych - 197 (8,7%)
- Liczba osób ostatecznie wpisanych na semestr letni - 2 120 (93,8%)
- Kierunki studiów o najwyższej sprawności (bez wpisów warunkowych):
  - Zarządzanie i Marketing (Repty) - 97,4%
  - Matematyka - 95,5%
  - Fizyka Techniczna - 91,3%

Kierunki studiów o najniższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

- Metalurgia - 41,4%

Elektrotechnika - 54,9%
Inż. Materiałowa - 55,4%

Najwięcej wpisów warunkowych było na kierunku Metalurgia - 37,9%, najmniej na kierunku Zarządzanie i Marketing (Repty) - 0%, natomiast najwięcej skreśleń na kierunku Elektrotechnika - 28,8%, a brak skreśleń na kierunkach Matematyka i Fizyka Techniczna.

Studia wieczorowe inżynierskie

Liczba osób wpisanych na semestr zimowy - 5 079

Liczba osób, które zaliczyły całkowicie semestr zimowy - 3 008 (59,2%)

Liczba osób wpisanych warunkowo na semestr letni - 920 (18,1%)

Liczba osób skreślonych - 959 (18,9%)

Liczba osób ostatecznie wpisanych na semestr letni - 4 538 (89,3%)

Kierunki studiów o najwyższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

Zarządzanie i Marketing (Katowice) - 94,0%

Zarządzanie i Marketing (Rybnik) - 92,7%

Inżynieria i Zarz. Prod. (Katowice) - 88,2%

Kierunki studiów o najniższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

Arch. i Urbanistyka - 36,3%

Automatyka i Robotyka (RAu) - 37,6%

Elektronika i Telekomunikacja - 41,8%

Najwięcej wpisów warunkowych było na kierunku Arch. i Urbanistyka - 61,5%, bez wpisów warunkowych - kierunki Technologia Chemiczna, Inżynieria i Zarz. Prod. (Zabrze) oraz Inżynieria i Zarz. Prod. (Katowice), najwięcej skreśleń na kierunku Informatyka - 43,9%, najmniej na kier. Architektura i Urbanistyka - 1,1%.

I rok studiów dziennych

Liczba osób wpisanych na semestr zimowy - 4 445

Liczba osób, które zaliczyły całkowicie semestr zimowy - 3 199 (72,0%)

Liczba osób wpisanych warunkowo na semestr letni - 321 (7,2%)

Liczba osób skreślonych - 851 (19,1%)

Liczba osób ostatecznie wpisanych na semestr letni - 3 987 (89,7%)

Kierunki studiów o najwyższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

Fizyka Techniczna - 100%

Zarządzanie i Marketing (Katowice) - 100%

Zarządzanie i Inż. Produkcji (ROZ) - 100%

Kierunki studiów o najniższej sprawności (bez wpisów warunkowych):

Elektrotechnika (mu) - 35,0%

Elektrotechnika (inż.) - 41,9%

Technologia Chemiczna - 44,5%

Najwięcej wpisów warunkowych było na kierunku Elektrotechnika (mu) - 65,0%, a najwięcej skreśleń na kierunku Elektrotechnika (inż.) - 49,5%.

Procentowo liczba osób skreślonych po I semestrze w latach 1996-99 kształtowała się następująco:

	studia dzienne	studia wieczorowe
1996	29,8%	37,7%
1997	30,6%	38,6%
1998	27,7%	42,7%
1999	19,6%	43,4%
2000	19,1%	40,9%

Biorąc pod uwagę pozostałe lata studiów (II-V), wskaźniki skreślonych były zdecydowanie niższe i wynosiły

	studia dzienne	studia wieczorowe
1996	2,0%	4,8%
1997	1,1%	6,9%
1998	1,0%	2,5%
1999	1,7%	4,0%
2000	1,4%	2,8%

■ Sprawność studiowania

Przedstawiamy niżej dane dotyczące sprawności kończenia studiów dziennych i wieczorowych na poszczególnych kierunkach studiów. Wartości procentowe wyznaczono na podstawie stosunku liczby absolwentów, którzy ukończyli studia w roku ak. 1998/99 (wg stanu na dzień 31.12.1999 r.) do liczby studentów przyjętych na studia w roku ak. 1994/95 (w nawiasach podano dane dotyczące lat 1998/1993). Kierunki studiów przedstawione w kolejności od najwyższej do najniższej sprawności obliczonej dla lat 1999/1995 utworzyły następujące listy rankingowe:

Studia dzienne

1. Zarządzanie i Marketing (inż.)	- 98,8% (63,9%)
2. Zarządzanie i Marketing	- 87,9% (99,0%)
3. Architektura i Urbanistyka	- 83,6% (58,9%)
4. Informatyka	- 75,9% (70,5%)
5. Matematyka	- 71,6% (71,8%)
6. Budownictwo (inż.)	- 63,9% (46,6%)
7. Inżynieria i Ochrona Środowiska	- 61,1% (86,8%)
8. Elektronika i Telekomunikacja	- 54,9% (58,5%)
9. Automatyka i Robotyka (RMT)	- 50,3% (38,0%)
10. Metalurgia	- 46,3% (31,3%)
11. Budownictwo	- 45,5% (39,8%)
12. Transport	- 44,1% (65,0%)
13. Mechanika i Budowa Maszyn (inż., RMT)	- 41,7% (31,4%)
14. Mechanika i Budowa Maszyn (RMT)	- 39,4% (44,7%)
15. Inżynieria Chemiczna i Procesowa	- 34,9% (35,6%)
16. Automatyka i Robotyka (RAu)	- 32,7% (65,1%)
17. Górnictwo i Geologia	- 32,6% (35,3%)
18. Mechanika i Budowa Maszyn (RIE)	- 31,0% (25,9%)
19. Inżynieria Materiałowa	- 30,9% (36,1%)
20. Elektrotechnika	- 27,8% (31,3%)
21. Wychowanie Techniczne (RMT)	- 25,1% (51,0%)
22. Technologia Chemiczna	- 23,5% (22,8%)
23. Elektrotechnika (inż.)	- 21,8% (39,0%)
24. Fizyka Techniczna	- 17,1% (26,9%)

Studia wieczorowe

1. Zarządzanie i Marketing	- 64,8% (29,2%)
2. Górnictwo i Geologia	- 24,1% (29,1%)
3. Metalurgia	- 21,7% -
4. Inżynieria Materiałowa	- 19,1% (20,4%)
5. Inżynieria i Ochrona Środowiska	- 17,4% -
6. Mechanika i Budowa Maszyn (RMT)	- 15,4% -
7. Transport	- 15,2% (15,4%)
8. Budownictwo	- 14,3% (20,8%)
9. Elektrotechnika	- 10,2% (15,7%)
10. Mechanika i Budowa Maszyn (RIE)	- 9,0% -

Średnia sprawność studiowania na studiach dziennych wynosi 46,4% a na studiach wieczorowych 22,5%.

KONFERENCJA PROREKTORÓW ds. KSZTAŁCENIA POLSKICH UCZELNI TECHNICZNYCH

W dniach 13-14 kwietnia 2000 r. Politechnika Śląska zorganizowała w Hotelu "Sokół" w Ustroniu konferencję Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych. W konferencji wzięło udział 25 prorektorów oraz wicedyrektor Departamentu Nauki i Szkolnictwa Wyższego w MEN-ie - dr Józef Lepiech, do-

radca Ministra - mgr Krystyna Krawczyk, a ze strony Politechniki Śląskiej - JM Rektor prof. Bolesław Pochopień, Prorektor prof. Wojciech Zieliński, który przewodniczył obradom oraz Dyrektor Administracyjny - mgr inż. Wojciech Wydrychiewicz i pracownicy Działu Nauczania Politechniki Śląskiej.

Tematami wiodącymi były:

- doświadczenia Uniwersyteckiej Komisji Akredytacyjnej - referat Prorektora Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego prof. Józefa Górniewicza,
- akredytacja wydziałów budownictwa według zasad opracowanych przez Radę Główną Szkolnictwa Wyższego - referat prof. Kazimierza Kłoska z Politechniki Śląskiej,

jakości kształcenia. Wymaga to od szkół wyższych, a w szczególności uczelni technicznych, rozwiązania wielu istotnych problemów. Projekt ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" zakłada, że przyszła Rada Główna Akredytacyjna może w swych działaniach wziąć pod uwagę wyniki środowiskowych ocen jakości kształcenia. Konferencja Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych widzi pilną ko-

- aktualna sytuacja i perspektywy rozwoju szkolnictwa Wyższego w świetle nowej ustawy "Prawo o szkolnictwie wyższym" - referat dra Józefa Lepiecha z MEN,
- rekrutacja na studia w oparciu o zasady tzw. "nowej matury", która od 2002 roku będzie jednolitym dla wszystkich maturzystów egzaminem państwowym - referat mgr Krystyny Krawczyk z MEN.

W czasie obrad przedyskutowano również wiele istotnych bieżących spraw studenckich. Efektem dyskusji Prorektorów było przyjęcie stanowisk skierowanych do KRASP, które prezentujemy niżej.

Stanowisko Konferencji Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych

Przemiany społeczne w Polsce w ostatnich latach spowodowały umasowienie kształcenia na poziomie wyższym oraz konieczność dostosowania struktur i programów kształcenia do nowych warunków. Obok pozytywnych tendencji zwiększania się liczby studentów szkół wyższych pojawiły się realne zagrożenia obniżania

nieczność zintensyfikowania działań na rzecz powołania własnej komisji zajmującej się akredytacją.

Dlatego też zwracamy się do Konferencji Rektorów Polskich Uczelni Technicznych o zawarcie porozumienia na rzecz jakości kształcenia i powołanie Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych.

Stanowisko Konferencji Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych

Prorektorzy uczelni technicznych wyrażają niepokój związany z pracami nad wdrożeniem *MATURY 2002*.

1. Brak jest dostatecznej informacji na temat *MATURY 2002* w środowiskach akademickich. Przedstawione opracowania zawierają głównie dane dotyczące spraw związanych ze stroną techniczno-organizacyjną matury, brak jest natomiast danych do dyskusji na temat wymagań merytorycznych. Te mogą być podstawą do uznania matury jako podstawy procesu naboru na studia wyższe.

2. Niepokoi zapowiadany, nadmiernie wydłużony termin przebiegu matury. Jest on zbyt obciążający dla maturzysty oraz niedopuszczalny dla prawidłowego przebiegu procesu naboru.

Konferencja przyjęła

OGÓLNE ZASADY ZAPEWNIENIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W POLSKICH UCZELNIACH TECHNICZNYCH

1. Cele akredytacji:

- podnoszenie jakości kształcenia,
- tworzenie jasnych jednoznacznych procedur oceny programów studiów uzgodnionych z systemami stosowanymi w innych krajach, szczególnie w Unii Europejskiej,
- tworzenie warunków ułatwiających krajo- wą i międzynarodową wymianę studentów,
- promowanie kierunków studiów spełniających wysokie standardy jakościowe.

2. Założenia systemu akredytacji

- Akredytacja dotyczy poszczególnych kierunków studiów realizowanych w uczelniach technicznych.
- Uzgodnienie standardów i kryteriów jakości kształcenia przeprowadzi powołana do tego celu Akredytacyjna Komisja Uczelni Technicznych.

3. Akredytacyjna Komisja Uczelni Technicznych

- Komisję Akredytacyjną powołuje Konferencja Rektorów Polskich Uczelni Technicznych.
- W skład Komisji Akredytacyjnej wchodzi przedstawiciele uczelni technicznych oraz przewodniczący desygnowany przez KRPUT.
- Regulamin Komisji oraz opracowaną przez Komisję procedurę akredytacyjną zatwierdza KRPUT.

ORGANIZACJA

W kwietniu 2000 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 16/1999/2000 z dnia 5 kwietnia w sprawie opłat wnoszonych przez osoby ubiegające się na studia w Politechnice Śląskiej w roku akademickim 2000/2001
- Nr 17/1999/2000 z dnia 5 kwietnia w sprawie funkcjonowania służby bhp w Politechnice Śląskiej oraz powołania pełnomocników ds. bhp w jednostkach organizacyjnych
- Nr 18/1999/2000 z dnia 6 kwietnia w sprawie opłat za zajęcia dydaktyczne na studiach

wieczorowych, eksternistycznych i dziennych w roku akademickim 2000/2001

- Nr 19/1999/2000 z dnia 14 kwietnia w sprawie powołania Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej w roku akademickim 2000/2001

■ Pismo okólne

- Nr 18/1999/2000 z dnia 18 kwietnia w sprawie zmian w Regulaminie Studiów w Politechnice Śląskiej

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

W kwietniu br. Dział Współpracy z Zagranicą odnotował 77 wyjazdów zagranicznych. Na liście 16 krajów, do których udali się nasi pracownicy są: Czechy (23 osoby), Niemcy (16), Słowacja (12), Szwecja (4), USA (4), Włochy (4), Francja (3), Holandia (2), Wielka Brytania (2) oraz Belgia, Chiny, Gruzja, Hiszpania, Kanada, Portugalia i RPA (po jednej osobie). Cele wyjazdów: konferencje - 42, konsultacje i wykłady - 21 (w tym jeden wyjazd w ramach programu SOCRATES), staże - 9 (w tym 7 studentów w ramach programu SOCRATES), wymiana - 1, inne powody - 4.

Do Uczelni przybyło w tym okresie 6 osób z zagranicy: Niemcy - 2, Ukraina - 2, Czechy - 1, Grecja - 1.

■ Wykłady profesora

z Uniwersytetu w Salonikach

W ramach programu SOCRATES-ERASMUS na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej przebywał prof. Theodore LAOPOULOS z Uniwersytetu im. Arystotelesa w Salonikach. Profesor wygłosił dwa wykłady:

- ANALOG IC DESIGN: THE CURRENT MODE APPROACH - wykład adresowany do studentów wyższych semestrów specjalności Automatyka i Metrologia Elektrotechniczna oraz słuchaczy studium doktoranckiego;
  - INTERFACING ELECTRONICS FOR MICROSENSORS AND MICROTRANSDUCERS - wykład adresowany głównie do studentów kierunku Elektronika i Telekomunikacja
- Wykłady odbyły się w dniach 13 i 14 kwietnia br.

■ Kolokwium naukowo-techniczne z okazji 800-lecia górnictwa i hutnictwa miedziowego w okręgu Mansfeld -Niemcy

Delegacja Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej z Dziekanem prof. Marianem DOLIPSKIM na czele oraz piszącym te słowa Krystianem PROBIERZEM, przebywała

w dniach 23-25 marca 2000 r. w miejscowości Eisleben. Pobyt w tym górniczym mieście, z tradycjami sięgającymi średniowiecza, był możliwy dzięki zaproszeniu Burmistrza Petera Pfütznera oraz Dr. Gerharda Boltza, przewodniczącego Stowarzyszenia Wychowanków Inżynierskiej Szkoły Górniczej w Eisleben. Pełna nazwa tego miasta brzmi Lutherstadt Eisleben, bowiem urodził się w nim twórca reformacji Marcin Luter. W mieście tym znajduje się muzeum urządzone w domu rodzinnym Lutra, a jest także drugie, w domu gdzie reformator dożył swoich dni.

Jeden z głównych punktów uroczystości związanych z obchodami 800-lecia górnictwa i hutnictwa miedziowego jakim było kolokwium naukowo-techniczne, odbywało się ze względu na liczne grono uczestników, w sali miejscowego domu kultury. Tematyka tego kolokwium obejmowała problematykę z zakresu górnictwa i geologii regionu

oraz hutnictwa miedzi a także ochrony środowiska. W tym miejscu godzi się wspomnieć, że Eisleben, położone nieco ponad 30 km na zachód od Halle i znajdujące się u podnóża gór Harzu, zlokalizowane jest w centrum mansfeldskiej niecki miedzionośnej. W jej obrębie występują słynne łupki miedzionośne wieku cechsztyńskiego, stanowiące przez 800 lat podstawę eksploatacji i produkcji miedzi a także licznych pierwiastków towarzyszących m.in. Ag. W tej samej formacji miedzionośnej odkryto w latach 50. naszego wieku na ziemiach polskich, a mianowicie na monoklinie przedsudeckiej w rejonie Lubinia i Głogowa, jeszcze bogatsze złoża miedzi.

Niewątpliwie do najciekawszych referatów wygłoszonych na kolokwium należałoby zaliczyć referat poświęcony problemom związanym z eksploatacją łupków miedzionośnych i przedstawiający niuanse budowy geologicznej złoża. Oryginalne wystąpienie dotyczące problemów ochrony środowiska powiązane zostało z tematyką przetwórstwa miedzi a także historii, co wynikało z przyjętej koncepcji prześledzenia hałd górniczych i hutniczych utworzonych w 800-letniej historii. Interesującymi dla nas były również wystąpienia dotyczące hutnictwa i przetwórstwa miedzi.

Sympatyczną imprezą poprzedzającą część naukową było uroczyste odsłonięcie w centrum

miasta pomnika poświęconego górnikom (notabene, czy byłoby możliwym u nas przy istniejącej atmosferze wokół górnictwa odsłonięcie jakiegokolwiek pomnika z nim związanego?). Pomnik składa się z dwóch części: z bloku oprawionego blachą miedzianą z wyrytymi datami z historii oraz z umieszczonego częściowo w ziemi koła linowego wieży wyciągowej z likwidowanej kopalni (fot.1). Należy zaznaczyć,

że przemysł górniczo-hutniczy w tym rejonie jest likwidowany, co wynika m.in. z trudnych warunków górniczo-geologicznych i obecności słonych wód złożowych a także konkurencji. Powoduje to jednak bardzo przykre skutki uboczne, głównie strukturalne bezrobocie sięgające od lat poziomu 25%.

Centralnym momentem obchodów 800-lecia górnictwa i hutnictwa w rejonie mansfeldskim było uroczyste spotkanie gwarków i hutników w katolickim kościele p.w. św. Andrzeja z udziałem znakomitych osobistości niemieckich. Na uroczystość tą, podczas której w wypełnionym po brzegi kościele mogliśmy zobaczyć poczty sztandarowe górników z prawie wszystkich "landów" Niemiec, przybył pan Dr Johannes Rau Prezydent Niemiec. Nasza obecność w Eisleben nie pozostała niezauważona, i to nie tylko z powodu odmiennych mundurów i faktu, że byliśmy jednymi z nielicznych cudzoziemców, bowiem dostąpiliśmy zaszczytu zaproszenia na uroczysty obiad z udziałem pana Prezydenta. Korzystając z okazji przed obiadem wręczyliśmy panu Prezydentowi Johannesowi Rau drobny upominek, a mianowicie kalendarzyk wydany z okazji przypadającego w tym roku Jubileuszu 50-lecia Wydziału Górnictwa i Geologii Politechniki Śląskiej oraz pamiątkowy minerał cynku i ołowiu z polskich złóż, z informacją o tymże Jubileuszu. Jak moż-

na wnioskować z fot. 2, Pan Prezydent Rau przyjął upominek z wielkim zadowoleniem,

przekazując jednocześnie serdeczne pozdrowienia dla społeczności akademickiej naszego Wydziału i Uczelni.

Krzysztof Probiez

Z ŻYCIA CKI

Prezentujemy Państwu ważniejsze wydarzenia z Centrum Kształcenia Inżynierów w Rybniku z okresu marzec-kwiecień 2000 r.

■ W dniu 3 marca br. odbyła się w Centrum Kształcenia Inżynierów uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom specjalności "Inżynieria miejska" Wydziału Budownictwa. Z rąk prodziekana Wydziału dra Andrzeja Mokrosza i dyrektora CKI doc. Szczepana Wyry dyplom ukończenia studiów inżynierskich otrzymało 46 osób. W uroczystości uczestniczyli promotorzy prac dyplomowych i nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na tej specjalności.

■ Jak co roku - przedstawiciele kierownictwa CKI i rybnickiego PZITG - złożyli kwiaty pod tablicą upamiętniającą tragiczne wydarzenie roku 1964, kiedy to w wypadku samochodowym w drodze do Rybnika zginęło 7 osób, w tym 6 pracowników naukowo-dydaktycznych naszej Uczelni. To już 36 rocznica tego tragicznego w swych skutkach zdarzenia.

■ W Centrum Kształcenia Inżynierów rozpoczął się cykl wykładów z wybranych działów matematyki, zorganizowany na prośbę dyrekcji szkół średnich Rybnika przez Instytut Matematyki naszej Uczelni. Pierwszy z cyklu wykładów - pt. "O intuicji, natchnieniu i potrzebie dowodu w matematyce" wygłosił w dniu 22.03.br. dr Bronisław Szlęk. Prelekcja spotkała się z ogromnym zainteresowaniem rybnickiej młodzieży. Przewiduje się kolejne, ciekawe wykłady, które zostaną wygłoszone przez

dr Halinę Jondro, dr. Ryszarda Bartłomiejczyka i dr. Piotra Gawrona.

■ Przy współdziałaniu z Centrum Komputerowym Politechniki Śląskiej poprzez węzeł sieciowy PiK-NET Rybnik, na linii dzierżawionej z TP S.A. zainstalowano w Centrum Kształcenia Inżynierów w Budynku Głównym przy ul. Kościuszki 54 i segmencie budynku przy ul. Kościuszki 5 sieć internetową. Internet udostępniono w pracowniach studenckich, łącznie 32 stanowiska.

■ Dyrektor Centrum Kształcenia Inżynierów - doc. Sz. WYRA odbył spotkania z prezydentem miasta Rybnika - A. FUDALIM, przewodniczącym Rady Miasta - M. ŚMIGIEL-SKIM, prezesem Izby Przemysłowo-Handlowej - A. ŻYLAKIEM w celu uzyskania opinii na temat koncepcji rozpoczęcia w Rybniku działalności Wydziałów Mechanicznego Technologicznego i Elektrycznego Politechniki Śląskiej. Omówiono sprawę zapotrzebowania regionu na absolwentów tych wydziałów.

■ W czasie spotkania dyrektora CKI z wiceprezydentem miasta Wodzisław Śląski W. MITKO w dniu 19.04.br. omówiono szczegółowy zakres tematyczny form współpracy w świetle wcześniej podpisanego porozumienia pomiędzy Zarządem Miasta a kierownictwem Centrum Kształcenia Inżynierów.

■ W dniu 27.04.br. gościł w CKI dyrektor collége'u Jeanne D'Arc z Mazamet. Omówiono współpracę w zakresie praktyk studenckich oraz kontaktów nauczycieli akademickich.

Z POSIEDZENIA Rektorskiej Komisji ds. Nagród dla Nauczycieli Akademickich

SPROSTOWANIE

W marcowym wydaniu Z ŻYCIA... (nr 6/95) na str. 15 w tabeli zawierającej liczby wniosków o Nagrody Ministra wkraśl się błąd (pojawił się już po korekcie numeru) polegający na tym, że zamiast nazwy Wydziału Mechanicznego Technologicznego znalazła się nazwa Instytutu Matematyki. Przepraszamy Szanownych Czytelników i jednostki, których liczby wniosków zostały błędnie podane, a niżej zamieszczamy jeszcze raz - mamy nadzieję, że tym razem nie wkroczy "zły" - liczby wniosków o nagrody

Ministra złożonych przez poszczególne wydziały.

Wydział	Indywidualne	Zespołowe	Razem
Architektury	-	1	1
Automatyki, Elektroniki i Informatyki	2 (2 dr)	1	3
Budownictwa	1	1	2
Chemiczny	-	-	-
Elektryczny	2 (1 dr, 1 hab.)	1	3
Górnictwa i Geologii	3 (1 dr, 1 hab.)	-	3
Inżynierii Środowiska i Energetyki	-	-	-
Matematyczno-Fizyczny	2 (1 dr, 1 hab.)	-	2
Mechaniczny Technologiczny	4 (3 dr)	1	5
Inż. Mat., Metalurgii i Transportu	-	-	-
Organizacji i Zarządzania	2 (1 dr)	-	2
Ogółem	16 (9 dr, 3 hab.)	5	21

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ Ochrona własności intelektualnej

Sejm RP uchwalił tzw. małą nowelizację ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Najbardziej istotne zmiany to: przedłużenie czasu ochrony praw autorskich dla utworów do 70 lat po śmierci twórcy, praw artystów wykonawców do 50 lat oraz skorygowanie przepisów o ochronie programów komputerowych. Natomiast do ustawy "Prawo własności przemysłowej" Senat wniósł poprawki. Istotą prawa przemysłowego jest ochrona praw dla wytwórców będących przedmiotem własności przemysłowej, a przede wszystkim zapewnienie wyłączności z ich korzystania.

Dnia 23.03.2000 r. w Rektoracie Politechniki Śląskiej odbyło się seminarium nt. "Ochrony własności intelektualnej". W seminarium uczestniczyli Wydziałowi Pełnomocnicy ds. Transferu Technologii oraz osoby zainteresowane tematyką, zaproszone przez Dziekanów i Pełnomocników.

Rzecznik Patentowy Politechniki Śląskiej inż. Urszula ZIÓŁKOWSKA omówiła problemy ochrony własności intelektualnej z uwzględnieniem działalności w Uczelni.

Uczestnicy seminarium otrzymali informator pt. "Podstawowe zagadnienia ochrony własności intelektualnej" autorstwa Urszuli Ziółkowskiej oraz "Wykaz patentów udzielonych w latach 1997 i 1998 na rzecz Politechniki Śląskiej", opracowany przez Urszulę Ziółkowską i Teresę Zagrodzką.

W ożywionej dyskusji głos zabierali: prowadzący - dr inż. Jerzy BARGLIK, dr inż. Stanisław MIKUŁA (RG), mgr inż. Justyna DZIUMA (CK), dr inż. Stanisław ŚWITALSKI (RAu), dr Mariusz ZIELIŃSKI (ROZ), mgr Danuta BECK-KSIĄŻEK (N1), mgr Danuta OBRACAJ (N2) oraz dr inż. Wiesław ZAMOROWSKI (RB).

W związku z dużym zainteresowaniem pracowników poruszaną tematyką ustalono, że kolejne spotkanie nt. ochrony własności intelektualnej odbędzie się jesienią br.

Hanka Łęcka-Szczudło

■ Nowa generacja zabezpieczeń elektroenergetycznych

11 kwietnia br. w auli im. prof. Lucjana Nehrebeckiego na Wydziale Elektrycznym odbyło się seminarium naukowo-techniczne na podany wyżej temat. Organizatorami seminarium były: Schneider Electric Polska, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów oraz Stowarzyszenie Elektryków Polskich. Seminarium otworzył i prowadził prezes Oddziału Gliwickiego SEP, dr inż. Marian Mikrut. Referat wprowadzający na temat cyfrowych zabezpieczeń elektroenergetycznych wygłosił dr inż. Zbigniew Wysocki (RE1). Dalsze trzy referaty, dotyczące aparatury zabezpieczeniowej i sterowników programowalnych produkowanych przez firmę Schneider Electric, wygłosili pracownicy tej firmy. Seminarium, w którym brali udział przedstawiciele zakładów przemysłowych, biur projektowych oraz pracownicy i studenci Wydziału Elektrycznego (ok. 80 uczestników), zakończyło się dyskusją problemową związaną z prezentowanymi referatami.

(m)

■ Elektrotechnika dziedziną inżynierii XXI wieku

Było to kolejne, trzecie seminarium z cyklu "Dzień dzisiejszy i przyszłość inżynierii elektrycznej/elektronicznej" zorganizowane przez Dziekana Wydziału Elektrycznego.

Celem tych spotkań jest prezentacja problemów inżynierii elektrycznej i elektronicznej przez wybitnych absolwentów Wydziału Elektrycznego, których doświadczenie i potwierdzone osiągnięcia

stanowią dowód wysokiego poziomu kształcenia na Politechnice Śląskiej. Seminaria adresowane są przede wszystkim do studentów oraz nauczycieli i uczniów szkół średnich.

Gośćmi pierwszych dwóch seminariów byli: p. Bernard STRZAŁKOWSKI - pracownik firmy Siemens w Monachium i p. Piotr KUKURBA - prezes Górnos Śląskiego Zakładu Elektroenerge-

tycznego. Podczas trzeciego spotkania, które odbyło się w dniu 11 kwietnia br. na Wydziale Elektrycznym, wykład nt. "Elektrotechnika dziedziną inżynierii XXI wieku" wygłosił prof. Tadeusz SKOCZKOWSKI - prezes Krajowej Agencji Poszanowania Energii S.A., członek Komitetu Elektrotechniki PAN, wybitny specjalista w dziedzinie teorii pól elektromagnetycznych i nagrzewnictwa indukcyjnego.

Prelegent podzielił się bogatymi doświadczeniami zawodowymi, które nabył w trakcie studiów i pracy naukowej na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej. Wiedzę tę wzbogacił pracując przez wiele lat w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki Pol-

skiej Akademii Nauk, a następnie kierując Krajową Agencją Poszanowania Energii S.A. W swoim wystąpieniu omówił m.in. politykę światową w dziedzinie oszczędnego użytkowania energii, w tym energii elektrycznej. Problemy te zostały zilustrowane przykładami licznych projektów badawczych o charakterze międzynarodowym. Prelegent ocenił wysoko jakość kształcenia na Politechnice Śląskiej. Ocenę tę oparł na szerokiej współpracy z wieloma ośrodkami naukowymi i uniwersyteckimi w świecie.

Wykład zgromadził liczne audytorium, uczestniczyło ok. 100 osób.

(m)

FORUM DOKTORANTÓW POLSKICH

W dniach 11-12 marca 2000 r. odbyło się w Toruniu I FORUM DOKTORANTÓW POLSKICH - spotkanie reprezentacji uczestników studiów doktoranckich polskich uczelni, zorganizowane przez Koło Naukowe Doktorantów UMK. Okazją do spotkania było rozpoczęcie prac nad projektem Ustawy o Szkolnictwie Wyższym, dostępnym w Internecie na stronach Ministerstwa Edukacji Narodowej: www.men.waw.pl/aktual/dok-ref/prawosw2/spis.html. Zebrani poddali ocenie obowiązującą regulację prawną studiów doktoranckich oraz zmiany proponowane w opracowanym przez MEN projekcie. Dyskutowano między innymi o problemie ubezpieczeń emerytalno-rentowych doktorantów, status prawny doktorantów na uczelni, kwestie dostępności stypendiów i inne. Uzgodnione wnioski zawarte w końcowym dokumencie podpisanym przez uczestników Forum i przeznaczonym do użytku wewnątrzuczelnianego.

W zgodnej opinii delegatów w możliwie krótkim czasie konieczne jest utworzenie organizacji doktoranckich o charakterze samorządowym na poszczególnych uczelniach. Organizacje takie, składające się z demokratycznie wybranych przedstawicieli doktorantów, będą mogły reprezentować społeczność doktorantów wobec władz uczelni oraz na kolejnym Forum ogólnopolskim. Organizacje o tym charakterze istnieją już na Uniwersytecie Jagiellońskim, Politechnice Warszawskiej, Akademii Górniczo-Hutniczej i Uniwersytecie Mikołaja Kopernika.

Kolejne Forum Doktorantów Polskich odbędzie się w dniach 26-28 maja 2000 r. W oparciu o ustalenia podjęte w Toruniu zjazd sformułuje ostateczną, oficjalną listę zmian prawnych proponowanych przez środowiska doktoranckie w projekcie nowej ustawy. Delegatami na zjazd powinni być przedstawiciele samorządowych organizacji doktoranckich.

Zwracam się zatem z uprzejmą prośbą o przekazanie tych informacji uczestnikom studiów doktoranckich na Państwa uczelni. Proszę przedstawicieli doktorantów, przedstawicieli organizacji doktoranckiej czy poszczególne zainteresowane osoby o kontakt pod adresem e-mail: daisy@cc.uni.torun.pl bądź kontakt telefoniczny: (056) 648-69-44 lub pocztowy: Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Katedra Filologii Angielskiej, ul. Fosa Staromiejska 3, 87-100 Toruń.

*Małgorzata Glasenapp
przewodnicząca Zarządu Koła
Naukowego Doktorantów UMK*

PRZED X JUBILEUSZOWYM SPOTKANIEM DZIEKANÓW WYDZIAŁÓW ELEKTRYCZNYCH

W tym roku mija 10. rocznica Ogólnopolskich Spotkań Dziekanów Wydziałów Elektrycznych i Elektroniki.

X Jubileuszowe Spotkanie Dziekanów odbędzie się w dniach 5-7 czerwca 2000 r. w Szczecinie, a jego organizatorem będzie Politechnika Szczecińska.

Z tej okazji I Ogólnopolskie Spotkanie Dziekanów Wydziałów Elektrycznych, którego organizatorem był Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej, wspomina przewodniczący Komitetu Organizacyjnego tamtego Spotkania prof. Krzysztof Kluszczyński.

Jak doszło do Ogólnopolskich Spotkań Dziekanów?

Pomysł Ogólnopolskich Spotkań Dziekanów Wydziałów Elektrycznych nie był błyskotliwym i niezwykłym wymysłem, ale nieuchronną potrzebą i koniecznością, jaka zrodziła się w warunkach nowej polskiej rzeczywistości u progu lat dziewięćdziesiątych.

Te nowe warunki to: Ustawa o Szkolnictwie Wyższym z 12 września 1990 r., 2 - stopniowy system studiów oraz programy studiów i "siatki godzin", uchwalane samodzielnie i niezależnie przez poszczególne Rady Wydziałów. I stąd właśnie - z tego ogromu niezwykłych nowych możliwości i z najzwyklejszej ciekawości, jak czynią to inni, wynikły Ogólnopolskie Spotkania Dziekanów.

W 1991 roku byłem zaledwie od roku prodziekanem ds. dydaktyki, a w moim biurku rosła w zastraszającym tempie sterta - zwożonych "z kraju i ze świata", a pozyskiwanych najróżniejszymi urzędowymi i prywatnymi kontaktami - programów studiów. Wreszcie, gdy po włożeniu kolejnej broszury z University of York, nie potrafiłem już przymknąć drzwiczek, przyszła refleksja, która w podświadomości musiała z pewnością dojrzewać przez kilka tygodni. Wiem już, jak TO wszystko funkcjonuje w Niemczech, we Francji, w Wielkiej Brytanii i Szwajcarii, ale jak to- u diabła! - jest w Krakowie, Poznaniu czy Białymstoku?

Pierwszą osobą, z którą podzieliłem się wątpliwościami na temat tej pełnej niejasności i znaków zapytania - sytuacji był mój przełożony Dziekan Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej prof. Tadeusz Glinka. Z jego upoważnieniem i poparciem dla przedstawienia zamyśłu prof. Stanisławowi Bolkowskiemu - ówczesnemu Dziekanowi Wydziału Elektrycznego Politechniki Warszawskiej - udałem się do stoli-

cy. Było miłym zwyczajem, wynikającym z ciepłej i pełnej serdeczności osobowości prof. S. Bolkowskiego, że na przewodniczących Oddziałów PTETiS, przybywających o różnych porach do Warszawy na posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (które odbywały się w sali Senatu Politechniki Warszawskiej pod przewodnictwem prezesa profesora Zbigniewa Cioka), czekała w gabinecie Dziekana filiżanka mocnej, pachnącej kawy. Rozmawiano o różnych - nieraz bardzo ważnych dla środowiska elektryków- sprawach, bo takich właśnie spotkań i możliwości wymiany informacji bardzo brakowało. Korzystając z nadarżającej się okazji, wyłuszczyłem Dziekanowi prof. Stanisławowi Bolkowskiemu - w obecności Dziekana Wydziału Elektrycznego Politechniki Gdańskiej doc. Ludwika Referowskiego - plan zorganizowania ogólnopolskich spotkań dziekanów. Żywa i pełna zachęty reakcja prof. S. Bolkowskiego, który docenił i od razu podchwycił pomysł, wzbogacając go bardzo ciekawymi własnymi sugestiami, jak też słowa głębokiej aprobaty, potwierdzające celowość przedsięwzięcia ze strony dziekana doc. Ludwika Referowskiego, upoważniają do uznania tej właśnie chwili za formalne i oficjalne narodziny idei oraz za nieformalne zawiązanie grupy inicjatywnej. Potwierdził to dalszy bieg zdarzeń. Organizatorem I Ogólnopolskiego Spotkania Dziekanów była Politechnika Śląska w Gliwicach, zaś II Spotkania - Politechnika Gdańska. Miłym akcentem II Spotkania w Gdańsku stało się przybycie w uroczystych galowych mundurach dziekanów z Wyższej Szkoły Morskiej oraz Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. W ten symboliczny sposób został zakreślony zasięg przedsięwzięcia i wyeksponowany ogólnopolski charakter Spotkań Dziekanów, jednoczących i zespalających całe środowisko elektryków.

Program I Ogólnopolskiego Spotkania Dziekanów w Wiśle - Czarnej (20-22 maj 1991)

Miejscem zbiórki była Sala Rady Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Przybywających dziekanów witali studenci i dwie najpiękniejsze, a równocześnie jedyne, studentki naszego Wydziału w charakterystycznych granatowych studenckich czapkach. Siedemnaście wyższych Uczelni: akademii, politechnik i wyższych szkół inżynierskich było reprezentowanych przez 4 rektorów - elektryków

i 3 prorektorów oraz 15 dziekanów i 16 prodziekanów Wydziałów Elektrycznych. Przybyli również goście z Polskiej Akademii Nauk, Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej, Stowarzyszenia Elektryków Polskich i Polskich Sieci Elektroenergetycznych.

Autokarem udano się do malowniczo położonego "Zameczku" Prezydenta RP Ignacego Mościckiego w Wiśle - Czarnej. "Zameczek" powstał w 1931 roku na miejscu spalonego modrzewiowego dworku myśliwskiego arcyksięcia Fryderyka Habsburga, a jego projektantem był profesor U.J. Adolf Szyszko - Bohusz.

Piękna sceneria, antyczny wystrój wnętrza, niezwykła tradycja i bogata historia tego miejsca miały bez wątpienia wpływ na obrady, które przebiegały w podniosłej, a równocześnie miłej, ciepłej, serdecznej i bezpośredniej atmosferze.

Olbrzymi wspólny stół obrad zdobiły kwiaty, a przed każdą delegacją widniały wizytówki z kolorowym herbem - reprezentowanego przez nich - akademickiego miasta. Obrady otworzył Rektor Politechniki Śląskiej prof. Wilibald Winkler. W ciągu dwóch dni przedyskutowano cztery ważne i obszernie zagadnienia. Prof. S. Bolkowski poprowadził dyskusję na temat 2-stopniowych systemów kształcenia. Rozważano zalety i wady systemów I, H i Y (system I - układ szeregowy, obejmujący studia inżynierskie, a następnie studia magisterskie, system H - układ równoległy z niezależnymi studiami inżynierskimi i magisterskimi, ale z możliwością przejścia pomiędzy nimi, system Y - wspólne lata początkowe, a następnie podział na oddzielne kursy: inżynierski i magisterski).

Najistotniejszą praktyczną korzyścią okazała się wymiana przez wszystkie wydziały programów studiów i "siatek godzin".

Następnie prof. T. Glinka przewodniczył obradom na temat stopni naukowych i zaproponował, aby Wydziały Elektryczne wzajemnie zawiadamiały się o publicznych obronach prac doktorskich i kolokwiach habilitacyjnych. Wniosek przyjęto jednogłośnie, a ustanowiony wówczas obyczaj trwa po dzień dzisiejszy.

Prof. Jan Popczyk, prezes Polskich Sieci Elektroenergetycznych, przedstawił istotne problemy reformującej się i przystosowującej do wolnego rynku gospodarki narodowej - i wskazał na wynikające stąd oczekiwania przemysłu oraz na nowe wymagania względem absolwentów uczelni technicznych.

Mojej osobie przypadł w udziale zaszczyt poprowadzenia dyskusji na temat dalszych losów Ogólnopolskich Spotkań Dziekanów, która to dyskusja zakończyła się wyłonieniem organizatorów kolejnych spotkań - Politechniki Gdań-

skiej (1992) oraz AGH w Krakowie (1993) i rozważaniem możliwości rozszerzenia spotkań o dziekanów Wydziałów Elektroniki.

Spotkanie w Wiśle - Czarnej miało też bogaty program artystyczny i kulturalny. Małgorzata Stachowiak (aktorka Teatru Zagłębia w Sosnowcu) zaprezentowała monodram "Shirley Valentine", przenosząc oczarowanych słuchaczy nad brzegi Morza Egejskiego, gdzie przed palącym słońcem greckiego nieba chronił ich tylko olbrzymi kolorowy parasol. Następnego dnia w gabinecie Prezydenta Ignacego Mościckiego, umeblowanym oryginalnymi meblami w stylu Art Deco wysłuchaliśmy koncertu niezwykłego tria: fortepian (prof. Tadeusz Traskolik - ekonomista i matematyk), fagot (Adam Bury - solista Filharmonii Śląskiej) oraz flet (Agnieszka Respondek - kameralistka z Gdańska).

Zaskoczeniem okazał się dla wielu uczestników mój - wcześniej niezapowiadany - mini-recital fortepianowy. Uznałem, że wieczór muzyczny w gabinecie Prezydenta I. Mościckiego powinien zakończyć Menuet innego wielkiego polskiego polityka i dyplomaty Premiera Ignacego Paderewskiego i muszę przyznać, że sam byłem zdumiony i wzruszony tak innym jego brzmieniem w tym zaczarowanym i nastrojowym miejscu. W trzecim dniu odwiedziliśmy cudownie usytuowaną wśród lasów - pracownię nieżyjącego artysty malarza i grafika Jana Wąłacha, następnie willę, należącą do "malarskiego rodu" Konarzewskich, ze wspaniałą kolekcją obrazów oraz barokowy kościół w Istebnej, w którym pod górującym w ołtarzu orłem w złotej koronie wciąż stoi rzeźbiony fotel Prezydenta I. Mościckiego.

Pomimo deszczowej aury wszyscy uczestnicy wycieczki byli w doskonałych nastrojach. Ten niezwykły optymizm znalazł dobitny wyraz u kresu wycieczki na przełęczy Koniakowskiej, stanowiącej najwyższy punkt na trasie przejazdu. Pomimo, gęstej jak mleko, mgły we wskazanym przeze mnie kierunku, w którym przy dobrej widoczności widać w słoneczny dzień zarys Giewontu, aż piętnastu dziekanów dostrzegło charakterystyczny stalowy krzyż na wierzchołku góry i delikatną - dodatkowo naelektryzowaną - postać anioła, wróżącego pomyślną przyszłość kolejnym Spotkaniom Dziekanów. Ta dobra wróżba najpełniej spełniła się w odniesieniu do osoby niezmordowanego prof. Krzysztofa Kuźmińskiego, który - jako jedyny - był obecny na wszystkich Ogólnopolskich Spotkaniach Dziekanów, wpięty jako Dziekan, a obecnie - jako Prorektor Politechniki Łódzkiej.

Krzysztof Kluszczyński

ZE SPRAWOZDANIA REKTORA za rok 1999 Z DZIAŁALNOŚCI POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Sprawozdanie Rektora, przedstawione na posiedzeniu Senatu w dniu 17 kwietnia 2000 roku (95 stron), jest materiałem bardzo szczegółowym i bogato ilustrowanym wieloma diagramami i zestawieniami tabelarycznymi. Dla Czytelników naszego biuletynu wybraliśmy z niego, w sposób wybiórczy, tylko niektóre informacje, zachęcając w ten sposób do sięgnięcia - w razie potrzeby - do oryginału dostępnego u członków Senatu i w Bibliotece Głównej.

Podstawowe informacje charakteryzujące Politechnikę Śląską

- Liczba wydziałów: 11
- Liczba kierunków dziennych studiów magisterskich: 26 (w tym 20 różnych)
- Liczba specjalności: 101
- Liczba pracowników: 3 073, w tym nauczycieli akademickich: 1 530, pracowników nie będących nauczycielami akademickimi: 1 543
- Liczba uczestników studiów doktoranckich: 736 (w tym pobierających stypendia doktoranckie: 602)
- Liczba profesorów tytularnych: 124
- Liczba doktorów habilitowanych: 149
- Liczba studentów studiów dziennych: 16 315, wieczorowych 5 598, mgr uzupełniających 883, eksternistycznych 94, podyplomowych 961
- Politechnika Śląska posiada prawa do nadawania stopnia naukowego:
  - doktora nauk technicznych - w 17 dyscyplinach,
  - doktora nauk fizycznych - w jednej dyscyplinie,
  - doktora nauk chemicznych - w jednej dyscyplinie,
  - doktora habilitowanego nauk technicznych - w 14 dyscyplinach oraz doktora habilitowanego nauk chemicznych - w jednej dyscyplinie.

Działalność dydaktyczna

Wzorem roku poprzedniego przy naborze na rok akademicki 1999/2000 utrzymano zasadę sprawdzianów pisemnych na wszystkie kierunki studiów dla kandydatów starających się o przyjęcie na Politechnikę Śląską na studia dzienne. Równocześnie po raz pierwszy, wprowadzono dla kandydatów kwalifikację połączoną z egzaminem dojrzałości na 14 spośród 26 kierunków studiów. Analogicznie jak w latach poprzednich limit przyjęć był wysoki i wynosił 5170 osób na studia dzienne, w tym 924 osoby proponowane do przyjęcia w wyniku kwalifikacji połączonej z egzaminem dojrzałości oraz 2650 osób na studia wieczorowe. W wyniku naboru przeprowadzonego w lipcu i wrześniu na studia dzienne przyjęto 5315 kandydatów, w tym 816 na podstawie kwalifikacji połączonej z egzaminem dojrzałości, a na studia wieczorowe 2435 kandydatów, czyli łącznie 7750 osób, przy 10253 kandydatach starających się o przyjęcie na studia. Spowodowało to, że liczba studentów wzrosła w Uczelni do 27293 osób, w tym na studiach dziennych - 19988, wieczorowych - 7213 i eksternistycznych - 92 osoby. Co prawda 1049 osób debrało dokumenty, co związane było z możliwością starania się kandydatów do kilku szkół równocześnie, jednakże podjęcie studiów przez 6701 studentów w roku akademickim 1999/2000 spowodowało po raz kolejny wzrost liczby studentów w naszej Uczelni.

Z wieloletnich doświadczeń wynika, że sprawność studiów zależy od sprawności pierwszego roku. Dlatego też kładliśmy nacisk na powszechne wprowadzenie sprawdzianów, które spowodowały, że selekcja przy naborze była bardziej wnikliwa i wpłynęła znacząco na poprawę sprawności pierwszego roku.

Sprawność studiowania na I roku w latach 1994-1999 przedstawiała się następująco:

1994/95	- 55,9%
1995/96	- 58,2%
1996/97	- 59,9%
1997/98	- 65,7%
1998/99	- 74,4%

Istotną rolę w uzyskiwaniu przez studentów lepszych wyników w nauce odgrywa system stypendiów i nagród, który promuje najlepszych studentów i dyplomantów. W roku akademickim 1999/2000 15 studentów uzyskało stypendia Ministra Edukacji Narodowej (w 1998/99 - 10), a stypendia za wyniki w nauce pobiera 2833 studiujących (w 1998/99 - 2487). Kwota wypłaconych stypendiów za wyniki w nauce wynosiła w 1999 r. - 6 714 556 zł (w 1998 - 4 946 427 zł).

Według obowiązujących od 1998 r. zasad w roku 1999 uhonorowano 4 absolwentów Medalem OMNIUM STUDIOSORUM OPTIMO i Nagrodą Rektora I stopnia, a 7 absolwentom JM Rektor przyznał nagrodę II stopnia. Nagrody Dziekana uzyskało łącznie 112 studentów.

W 1999 r. rozszerzono ofertę dydaktyczną uruchamiając na Wydziałach Organizacji i Zarządzania, Chemicznym, Mechanicznym Technologicznym i Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu nowy kierunek - Zarządzanie i Inżynieria Produkcji.

Wraz ze wzrostem liczby studentów rośnie corocznie liczba absolwentów. W 1999 r. liczba absolwentów wyniosła 2932 osoby (w roku 1998 - 2322), w tym 2379 na studiach dziennych (w 1998 r. - 2022).

Od 1.07.1999 r. zwiększono podstawę naliczania stypendiów socjalnych o 12,5%. Spowodowało to wzrost kwot wypłacanych stypendiów z 1 933 343 zł w 1998 r. do 2 226 915 zł w 1999 roku.

W 1999 roku 1058 studentów pobierało stypendia socjalne, 11 studentów pobierało stypendia dla osób niepełnosprawnych, przyznano 65 zapomóg.

W roku 1999 liczba doktorantów wzrosła z 711 do 736, w tym pobierających stypendia naukowe z 585 od 602 osób. Wzrost liczby doktorantów w ciągu ostatnich lat spowodował znaczny przyrost promocji doktorskich w ostatnim roku akademickim.

Nauczyciele akademicy

Zmiany w zatrudnieniu nauczycieli akademickich w latach 1996-1999 przedstawiono w poniższej tabeli.

Lp.	Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni	31.12.96	31.12.97	31.12.98	31.12.99
1.	Profesorowie zwyczajni	56	58	62	70
2.	Profesorowie nzw. z tytułem	44	51	48	54
3.	Profesorowie nzw. bez tytułu	107	116	117	111
4.	Docenci ze st. dr hab.	5	5	6	7
5.	Docenci bez st. dr hab.	16	12	12	10
6.	Adiunkci ze st. dr hab.	38	32	35	31
7.	Adiunkci bez st. dr hab.	620	636	661	674
8.	Starsi wykładowcy	193	196	198	218
9.	Wykładowcy	47	68	74	87
10.	Asystenci	364	307	251	239
11.	Lektorzy	16	17	16	20
12.	Instruktorzy	7	8	7	9
13.	Asystenci (uczestnicy dziennych studiów doktorskich)	317	403	446	385
14.	Razem (bez doktorantów)	1513	1506	1487	1530
15.	Razem (z doktorantami)	1830	1909	1933	1915
16.	Uczestnicy dziennych studiów doktorskich nie zatrudnieni w Uczelni	27	58	130	235

W 1999 roku tytuł profesora uzyskało 10 naszych nauczycieli akademickich (w 1998 roku - 4), natomiast czynną działalność zawodową zakończyło w 1999 roku 8 profesorów tytularnych (8 - przeszło na emeryturę, z czego 4 pracuje nadal na podstawie umowy o pracę), a w 1998 r. - 4.

Na stanowisko profesora zwyczajnego Minister Edukacji Narodowej powołał 11 profesorów (1998 roku - 7). Na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej powołano w 1999 roku 7 osób (w 1998 roku - 12).

Stopień doktora habilitowanego uzyskało w 1999 roku 6 adiunktów (w 1998 roku - 7), a stopień doktora 74 pracowników (w 1998 roku - 49).

Liczby uzyskanych tytułów profesorskich i mianowań na stanowiska profesora zwyczajnego i nadzwyczajnego w latach 1996-1999 zestawiono niżej.

Lp.	Wydział	Nadano tytuł profesora				Mian. na stanowisko prof. zw.				Mian. na stanowisko prof. nzw.			
		1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999	1996	1997	1998	1999
1.	RAR	2	-	1	-	-	-	-	2	-	1	1	-
2.	RAU	2	1	-	1	2	1	-	-	1	-	1	-
3.	RB	-	1	1	-	1	-	2	-	2	2	2	-
4.	RCh	-	3	1	-	-	1	-	-	2	1	2	-
5.	RE	2	-	-	2	1	1	-	-	-	5	1	2
6.	RG	-	-	1	1	1	-	1	-	1	2	1	-
7.	RIE	1	1	-	-	4	1	-	4	5	2	1	1
8.	RMF	-	1	-	2	-	-	-	1	-	-	-	-
9.	RMT	2	-	-	-	3	-	3	3	-	1	1	-
10.	RM	1	1	-	3	1	1	1	-	1	3	1	4
11.	ROZ	-	1	-	1	-	-	-	1	1	2	1	-
12.	Razem	10	9	4	10	13	5	7	11	13	19	12	7

Działalność naukowa i badawcza

Liczby prac badawczych realizowanych w formie zleceń wewnętrznych w ramach dotacji na badania własne (BW) i działalność statutową (BK) w poszczególnych jednostkach Uczelni w roku 1999 zestawiono niżej.

Wydział	RAr	RAu	RB	RCh	RE	RG	RIE	RMF	RMT	RM	ROZ	OG	CIB	OS	SPNJO
Prace BW	6	5	10	57	5	24	24	11	9	23	12	1	1	1	1
Prace BK	16	6	16	16	8	19	29	4	17	36	12	1	0	0	0

Liczby umownych prac realizowanych w ramach działalności badawczej na podstawie umów w roku 1999 są następujące:

Wydział	NB	U	W	PBU	PC	PZ i PCZ	SPUB i PRUE	Razem
RAr	5	7	0	2	0	0	0	14
RAu	2	2	5	18	2	0	1	30
RB	88	64	1	8	0	0	1	162
RCh	25	35	8	22	0	1	0	91
RE	13	9	2	38	2	0	1	65
RG	96	14	6	19	3	0	1	139
RIE	74	13	8	60	2	1	3	161
RMF	34	0	0	9	0	0	0	43
RMT	22	12	5	38	0	0	1	78
RM	44	81	29	56	8	0	1	218
ROZ	6	0	0	4	0	0	0	10
OG	0	0	0	1	0	0	0	1
RAZEM	409	237	64	274	17	2	9	1012

NB- prace naukowo-badawcze

U - prace usługowo-badawcze

W - umowy wdrożeniowe

PBU - projekty badawcze indywidualne (granty KBN)

PC- projekty celowe

PZ i PCZ - projekty zamawiane i projekty celowe zamawiane

SPUB i PRUE - specjalne programy i 5. Ramowy Program UE.

Wydziałami, które zawarły najwięcej umów o realizację prac badawczych w roku 1999 są:

- Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu,
- Wydział Budownictwa,
- Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki,
- Wydział Górnictwa i Geologii.

Największe nakłady roczne w pracach badawczych uzyskały natomiast:

- Wydział Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu,
- Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki,
- Wydział Górnictwa i Geologii,
- Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki.

Współpraca z zagranicą

W 1999 roku zrealizowano łącznie 1081 wyjazdów pracowników i studentów co stanowi ponad 200 wyjazdów więcej niż w 1998 roku. Struktura tych wyjazdów przedstawia się następująco:

- staże i kursy - 156,
- konsultacje naukowe - 319,
- wymiana bezdewizowa w ramach umów - 20,
- konferencje - 483,
- praca - 3,
- praktyki i pozostałe - 100.

Ważną pozycję stanowią również wyjazdy długoterminowe i krótkoterminowe w ramach realizowanych w Uczelni programów Unii Europejskiej. Łącznie do ośrodków partnerskich w ramach programów Unii Europejskiej zrealizowano 283 wyjazdy pracowników, w tym największą pozycję stanowią wyjazdy w ramach programu TEMPUS - 119 wyjazdów, COPERNICUS - 12, EUREKA - 6, CEEPUS - 32, SOCRATES -114 wyjazdów, w tym 33 pracownicze i 81 studenckich.

Działalność wydawnicza

W 1999 roku nakładem Wydawnictwa Politechniki Śląskiej ukazało się łącznie 121 tytułów o całkowitej objętości 1762 arkuszy wydawniczych. Wydano: 22 podręczniki (450 ark. wyd.), 56 skryptów (732 ark. wyd.), 35 zeszytów naukowych (497 ark. wyd.), 6 monografii (73 ark. wyd.) oraz 2 wydawnictwa informacyjne (10 ark. wyd.).

Najaktywniejsze w zakresie działalności wydawniczej w 1999 r. były Wydziały: Mechaniczny Technologiczny (5 podręczników, 8 skryptów, 2 zeszyty naukowe, 1 monografia), Elektryczny (5 podręczników, 7 skryptów, 5 zeszytów naukowych, 2 monografie), Automatyki, Elektroniki i Informatyki (10 skryptów, 5 zeszytów naukowych), Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu (4 podręczniki, 4 skrypty, 5 zeszytów naukowych, 1 monografia).

Biblioteka Główna

Biblioteka Główna Politechniki Śląskiej wraz z filiami w Katowicach i Rybniku oraz 63 bibliotekami zakładowymi w instytutach, katedrach i studiach międzywydziałowych tworzy system biblioteczno-informacyjny Uczelni, którego księgozbiór liczył w końcu 1999 r. 791 280 woluminów i jednostek inwentarzowych, w tym 545 414 wol. (j.inw.) znajdowało się w Bibliotece Głównej i jej filiach, a 245 866 wol. (j.inw.) w bibliotekach zakładowych Uczelni.

Do Biblioteki Głównej oraz jej filii w Katowicach i Rybniku zakupiono w r.1999 ogółem 7301 wol. (j.inw.) książek, czasopism oraz zbiorów specjalnych (tj. baz danych na dyskach CD-ROM, baz w dostępie sieciowym, norm, patentów, katalogów firmowych) za kwotę 1 193 516 zł.

Ponadto z wymiany międzybibliotecznej, prowadzonej z 42 bibliotekami w tym 10 zagranicznymi, otrzymano 515 wol. (j.inw.) w tym: książek 362 wol. i czasopism - 151 wol. (151 tytułów) oraz 2 jednostki inw. zbiorów specjalnych, natomiast Biblioteka Główna w ramach wymiany międzybibliotecznej zakupiła w wydawnictwie naszej Uczelni 1311 wol. Zeszytów Naukowych i skryptów Politechniki Śląskiej, za kwotę 29 863 zł, które wysłała do innych bibliotek oraz do swoich filii w Katowicach i Rybniku. Zakupiono też wydawnictwa (książki, czasopisma i normy) dotyczące akredytacji za kwotę 3 750 zł. Koszty te pokryto z rezerwy budżetowej Rektora.

W 1999 roku Biblioteka Główna wraz z filiami prenumerowała oraz otrzymała z darów i wymiany ogółem 823 tytuły czasopism (w tym: 530 tyt. - z prenumeraty, 151 tyt. - z wymiany i 142 tyt. - z darów). W roku 1999 opłacono nie tylko całą prenumeratę czasopism za tenże rok w wysokości 421 738 zł, ale także prenumeratę czasopism zagranicznych na rok 2000, w wysokości 512 193 zł, toteż w roku 1999 całość wydatków na prenumeratę czasopism była wyjątkowo wysoka i wyrażała się kwotą 933 931 zł.

Centrum Komputerowe

Obszarem działania Centrum Komputerowego Politechniki Śląskiej jest regionalna sieć komputerowa - Śląska Akademicka Sieć Komputerowa (ŚASK) oraz sieć uczelniana Politechniki Śląskiej. ŚASK jest włączona do ogólnopolskiej sieci naukowo-akademickiej POL34. Politechnika Śląska była jednym z współtwórców sieci POL34.

Sieć regionalna obejmuje miasta: Sosnowiec, Katowice, Zabrze oraz Gliwice. Rozszerzana jest na kolejne miasta - Bytom, Chorzów, Rybnik, Jastrzębie poprzez budowę węzłów dostępowych w tych miastach. W roku 2000 do sieci regionalnej dołączona zostanie również Bielsko-Biała. Do sieci regionalnej dołączone są sieci lokalne jednostek - użytkowników ŚASK. Jedną z nich, o największej sieci, jest Politechnika Śląska. Pozostali użytkownicy to uczelnie wyższe oraz jednostki naukowo-badawcze z obszaru działania sieci, których uczestnictwo w sieci jest dotowane przez Komitet Badań Naukowych. Istotną dla ekonomicznego aspektu funkcjonowania sieci jest grupa użytkowników pełnopłatnych, którym Centrum Komputerowe dostarcza usług dostępu do sieci oraz usług na tym dostępie opartych.

Centrum Inżynierii Biomedycznej

Centrum Inżynierii Biomedycznej Politechniki Śląskiej powołane zostało w dniu 1 kwietnia 1999 r. W dniu 28 września 1999 r. zostało podpisane Porozumienie o współpracy w zakresie inżynierii biomedycznej pomiędzy Politechniką Śląską, Śląską Akademią Medyczną i Uniwersytetem Śląskim w ramach Centrum Inżynierii Biomedycznej.

Podjęto też współpracę z przemysłem dotyczącą rozwoju najnowszej generacji sprzętu medycznego, instrumentarium chirurgicznego i zabiegowego, nowoczesnej elektronicznej aparatury medycznej - diagnostycznej i terapeutycznej oraz sprzętu rehabilitacyjnego. W tym celu Politechnika Śląska, Centrum Inżynierii Biomedycznej podpisało w grudniu 1999 r. Porozumienia o Współpracy Naukowo-Badawczej i Wdrożeniowej z Instytutem Techniki Aparatury Medycznej "ITAM" w Zabrze, BHH MIKROMED Sp. z o.o. w Dąbrowie Górniczej oraz z Żywiecką Fabryką Sprzętu Szpitalnego "FAMED" S.A. w Żywcu.

Z PRAC KBN

■ Posiedzenia komisji

12 i 13 kwietnia 2000 roku odbyły się posiedzenia Komisji Badań Stosowanych i Komisji Badań Podstawowych. Obradom przewodniczyli przewodniczący KBS prof. Bogdan Marciniak i - w zastępstwie przewodniczącego KBP - prof. Andrzej K. Tarkowski.

Komisje rozpatrzyły - przedstawione przez Departament Współpracy z Zagranicą - projekt uchwały w sprawie przyznania środków finansowych na dofinansowanie uczestnictwa polskich zespołów naukowych w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej w latach 1999-2002. Komisje przydzieliły w formie dotacji podmiotowej SPUB-M (w przypadku KBP niezbędne będą uzupełniające głosowania obiegowe):

- 11 jednostkom łącznie 165 000 zł z przeznaczeniem na pokrycie kosztów kontynuowania współpracy z partnerami zagranicznymi i ponownego przygotowania wniosków w celu uczestnictwa w projektach 5. PR
- 14 jednostkom łącznie 2 030 280 zł na dofinansowanie uczestnictwa w projektach 5. PR (wśród nich trzy pozycje będą - z uwagi na błędy rachunkowe - głosowane w trybie obiegowym).

Departament Studiów i Polityki Naukowej przedłożył do rozpatrzenia projekt uchwały w sprawie rozdysponowania środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT) podmiotów działających na rzecz nauki. Komisje postanowiły 83 podmiotom przyznać łączną kwotę 2 543 745 zł.

Komisje przyjęły do akceptującej wiadomości informację Departamentu Studiów i Polityki Naukowej w sprawie odwołań od postanowień komisji dotyczących rozliczenia zadań dofinansowanych w roku 1997 i 1998 ze środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania.

Departament Badań przedstawił wyniki wniosków rozpatrywanych przez zespoły dotyczące dotacji na inwestycje budowlane i aparaturowe w roku 2000. W ramach dotacji na inwestycje budowlane przyznano 122 582 153 zł z warunkowym przyjęciem jednego wniosku, który ma być dodatkowo zweryfikowany. Inwestycjami aparaturowymi objęto (po przedstawieniu autopoprawki zespołu P-05) 971 wniosków na łączną kwotę 203 615 109 zł. Obie uchwały wymagają uzupełnienia w głosowaniu obiegowym.

Departament Badań przedłożył również wniosek o przyznanie dotacji na badania własne szkół wyższych nadzorowanych przez Ministra Edukacji Narodowej na kwotę - zgodnie z wcześniejszą decyzją KBN - 173 418 000 zł. KBS wniosek zaakceptowała, KBP głosować będzie w trybie obiegowym

Komisja Badań Podstawowych rozpatrzyła wniosek przewodniczącego Zespołu Nauk Biologicznych, Nauk o Ziemi i Ochrony Środowiska (P-04) o jednorazowe dofinansowanie w roku 2000 działalności statutowej Wydziału Biologii Uniwersytetu Warszawskiego w wysokości 869 000 zł z przeznaczeniem na przeprowadzkę wydziału do nowej siedziby. Po dyskusji komisja postanowiła przyznać ze środków nierozdysponowanych 582 100 zł, z zastrzeżeniem, że przyznana kwota nie będzie miała wpływu na wysokość dofinansowania działalności statutowej w roku 2001.

Były to ostatnie posiedzenia komisji Komitetu III kadencji.

■ Posiedzenie Komitetu

20 kwietnia 2000 roku odbyło się ostatnie posiedzenie Komitetu Badań Naukowych trzeciej kadencji. Obradom przewodniczył Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu prof. Andrzej Wisniewski.

Komitet rozpatrzył wnioski o ustanowienie projektów celowych zamawianych zgłoszonych do XXI konkursu (uzupełnienie) i ocenionych pozytywnie przez Zespół do spraw Projektów Celowych Zamawianych. Z czterech przedstawionych wniosków Komitet zaakceptował trzy (wszystkie na wniosek Ministra Pracy i Polityki Społecznej):

- "System kształtowania jakości powietrza w budynkach biurowych (profilaktyka tzw. "zespołu chorego budynku")";
- "System analizy wydarzeń wypadkowych w środowisku pracy dla potrzeb profilaktyki";
- "Aktywność zawodowa pracowników w aspekcie starzejącego się społeczeństwa".

Następnie Komitet rozpatrzył wnioski o ustanowienie projektów celowych zamawianych zgłoszonych do XXII konkursu. Z 12 wniosków Zespół do spraw Projektów Celowych Zamawianych pozytywnie ocenił 7, z czego Komitet zaakceptował trzy (dwa odłożono do czasu uzyskania dodatkowych opinii):

- "Krajowy system rejestracji i kontroli chorych poddawanych różnym formom elektroterapii serca, umożliwiający optymalne leczenie i ocenę poprawy jakości życia" - na wniosek Ministra Zdrowia;
- "Stan i kierunki zmian w kształceniu zawodowym w województwie dolnośląskim" - na wniosek Marszałka Województwa Dolnośląskiego;
- "System leczenia ostrego zawału serca przy pomocy pierwotnej angioplastyki wieńcowej u pacjentów województwa podlaskiego" - na wniosek Marszałka Województwa Podlaskiego.

Komitet zaakceptował również decyzję zespołu o negatywnej ocenie pięciu wniosków.

Komitet jednogłośnie przyjął wniosek Zespołu Elektroniki, Automatyki i Robotyki, Informatyki i Telekomunikacji (T-11) o odstąpienie od ustanowienia Projektu Badawczego Zamawianego (PBZ) "Telekomunikacja i techniki informacyjne w Polsce na progu społeczeństwa informacyjnego" (PBZ KBN 06/T11/98) z powodu częściowej dezaktualizacji zakresu merytorycznego zadań oraz wniosek Zespołu Nauk Rolniczych i Leśnych (P-06) o odstąpienie od ustanawiania Projektu Celowego Zamawianego (PCZ) "Program rozwoju obszarów wiejskich Małopolski w perspektywie integracji Polski z Unią Europejską" (PCZ-02-17) z powodu rezygnacji Marszałka Województwa Małopolskiego z dalszego ubiegania się o realizację tego projektu. Odstąpiono też po uzyskaniu opinii negatywnej Zespołu Chemii, Technologii Chemicznej oraz Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska (T-09) od ustanowienia PCZ "Opracowanie jednolitych procedur identyfikacji barwników za szkodliwe dla człowieka i środowiska" (PCZ-12-21).

Komitet pozytywnie rozpatrzył ustanowienie PBZ "Metody matematyczne w analizie instrumentów finansowych" (PBZ KBN 16/P03, H02/99). Wniosek został warunkowo przyjęty przez Komitet na posiedzeniu 17 lutego br., uzależniając jego realizację od uwzględnienia propozycji zawartych w recenzji. Na tym samym posiedzeniu warunkowo ustanowiono dwa PCZ (wnioskowane przez Ministra Środowiska), które obecnie - po spełnieniu warunków - zostały zaakceptowane. Są to projekty:

- "Zbadanie głębokiej struktury litosfery metodami sejsmicznymi na obszarze Polski południowej, od platformy prekambryjskiej wschodniej Europy do Karpat. Projekt Celebration 2000" (PCZ-06-21);
- "Paleozoiczna akreacja Polski" (PCZ-07-21).

Ustanowiono również PCZ-27-21 "Sprzęt rehabilitacyjny dla osób z dysfunkcją narządu ruchu w aspekcie prowadzonej rehabilitacji medycznej, społecznej i zawodowej", wnioskowany przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej (jego rozpatrzenie odłożono w lutym br. z uwagi na brak szacunkowego kosztu realizacji projektu i procentowego udziału wnioskodawcy).

Komitet pozytywnie rozpatrzył wnioski zespołów P-06, P-05 i T-10 o ustanowienie PBZ:

- "Podstawy metodyczne kompleksowego wartościowania jakości i bezpieczeństwa żywności nowej generacji";
- "Środowiskowe i genetyczne czynniki długowieczności polskich stulatków";
- "Kompleksowy model sprzężonych oddziaływań aerodynamicznych, mechanicznych i elektrycznych zachodzących w obiektach energetycznych dużej mocy".

Mimo jednomyślnego głosowania, potrzebne będzie głosowanie obiegowe (brak wymaganego kworum) nad projektem uchwały w sprawie podziału środków finansowych na współpracę naukową i naukowo-techniczną z zagranicą prowadzoną przez Polską Akademię Nauk. Projekt przewiduje przydzielenie na ten cel 3 836 000 zł.

Sekretarz KBN min. Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił informację na temat uczestnictwa Polski w 5. Programie Ramowym UE oraz omówił wyniki wyborów do zespołów komisji Komitetu czwartej kadencji.

Pierwsze posiedzenie zespołów w celu wyboru przewodniczących odbędzie się 31 maja, zaś inauguracyjne posiedzenie Komitetu Badań Naukowych czwartej kadencji zaplanowano na 1 czerwca 2000 roku.

UNIwersYTET W SŁUŻBIE NOWEGO HUMANIZMU

Z dokumentu Stolicy Apostolskiej, który JM Rektor otrzymał od Archidiecezjalnego Duszpasterza Akademickiego ks. Marka Spyry, publikujemy niżej część II, zatytułowaną "Jubileusz nauczycieli i studentów akademickich". Część I pt. "Jubileusz - wydarzenie łaski" została opublikowana w marcowym wydaniu Z ŻYCIA... Tam też zawarliśmy informacje dotyczące udziału studentów w kolejnym światowym Dniu Młodzieży oraz program spotkania profesorów i pracowników nauki w Rzymie w dniach 9-10 września 2000 roku.

JUBILEUSZ NAUCZYCIELI I STUDENTÓW AKADEMICKICH

"Chodzi o rozwijanie nowego humanizmu, otwartego na transcendencję i na jej wartości, które stanowią najmocniejszy jego fundament..."

Uporządkowanie wiedzy, zachwyt nad człowiekiem, który stanowi obraz Boga, braterstwo, wspólnota między narodami, są to cele, które w pełni odpowiadają zamysłowi Stwórcy, od którego wszystko pochodzi i do którego wszystko winno prowadzić, poprzez Jezusa Chrystusa i dzieło człowieka przez niego oświeconego i odkupionego"

(Jan Paweł II, Przemówienie na Uniwersytecie w Bolonii, 18.04.1982)

1. Jubileusz a Uniwersytet

a. Życie uniwersyteckie, uprzywilejowane miejsce inteligencji wiary

Pytanie o zbawienie, jedyne i jednakowe w głębi serca człowieka, jest zadawane i rozumiane w różny sposób w zależności od sytuacji (wymiaru kulturowego). Odpowiedź na nie jest zróżnicowana, jest **odpowiedzią uwarunkowaną kulturowo**¹. Według doktryny katolickiej, wiara nie jest czystym paradoksem: tylko będąc aktem intelektualnie uzasadnionym jest ona godna Boga i człowieka: "wiara nie boi się więc rozumu, ale go poszukuje i na nim polega"².

Dzisiejszy człowiek uważa propozycję wiary za intelektualnie możliwą do przyjęcia (czy zdaje sobie z tego sprawę - jak myślący intelektualista - czy też nie zdaje sobie z tego sprawy - jak człowiek z ulicy - to nie ma znaczenia) wyłącznie wtedy, gdy znajduje ona odpowiednie odniesienie kosmologiczne i historyczne. To znaczy jeśli nośne idee Boga stwórcy i zbawiciela pasują do prawdopodobnego sensu stworzonego wszechświata i do kolei życia ludzkiego. To pociąga za sobą nie tylko zdolności argumentowania w stylu apologetycznym, ale prawdziwą zdolność globalnego rozważania współrzędnych kulturowych, w których wiara ma się wyrażać. To stanowi istotę zaangażowania chrześcijan w kulturę; chrześcijan którzy działają w środowisku stworzonym dla kształtowania kultury, jakim jest Uniwersytet.

Dlatego konieczna jest uczciwa postawa poznawcza. To znaczy aby nie eliminować - ani nie omijać - **pierwotnego dążenia rozumu ludzkiego do prawdy**. Do stawiania tych podstawowych i nieprzepartyh pytań, które charakteryzują refleksyjną samoświadomość człowieka i otwierają horyzont poznawczy na przedsięwzięcie metafizyczne: "Człowiek bowiem zawsze będzie pragnął wiedzieć, choćby nawet niejasno, jaki jest sens jego życia, działalności i śmierci. Problemy te przywodzi mu na myśl już sama obecność Kościoła. Na te pytania najpełniejszą odpowiedź daje sam Bóg, który stworzył człowieka na swój obraz oraz wykupił z grzechu; dokonuje tego przez objawienie w Synu swoim, który stał się człowiekiem. Ktokolwiek idzie za Chrystusem, Człowiekiem doskonałym, sam też pełniej staje się człowiekiem"³.

Tylko takie podejście uzdalnia do dialogu w prawdzie: trzeba powrócić do umiłowania prawdy: *"jądrem stanowiącym zaczątek każdej autentycznej kultury jest jej zetknięcie się z tajemnicą Boga... Od tego należy zaczynać tworzenie nowej kultury"*⁴. Alternatywa, która w wielu odmianach zapełnia kulturowy habitat naszych czasów, jest w rzeczywistości nieodwołalnie nihilistyczna. Nie jest to zwyczajny ateizm; jest to epokowe wyzwanie, jakie współczesna kultura

rzuca propozycji wiary chrześcijańskiej. W grę wchodzi, jak widać, nie tylko taka czy inna prawda wiary, ale sama słuszność wiary. To, co często było interpretowane jako obojętność religijna, w rzeczywistości jest właśnie (nawet jeśli niekoniecznie świadomą i przemyślaną) postawą nihilistyczną.

To nie powoduje żadnego skostnienia ideologicznego, ale pozostaje w prawdziwej dialogowej warstwie samej wiary: "Obie te rzeczy, bycie i stawianie się, należą na równych prawach do całościowego obrazu prawdy. Jej istota dialogowa nie jest czymś, co należy doprowadzić do końca, na rzecz spokojnego posiadania. Dialogowość raczej stanowi niewyczerpaną (a nawet zawsze samoprzezwyciężającą się) żywotność w istocie prawdy. Koncepcja prawdy wiecznej, której brakowałoby owej żywotności, która ciągle płonie, wytryska, posuwa się naprzód, byłaby tylko zniekształceniem i fałszerstwem"⁵.

W tym kontekście nabiera pełnej ważności uważne i kompetentne opracowanie teologii argumentacyjnej. W naszych czasach pilnie należy odkryć i powtarzać światu "racje przemawiające za wiarą". Usuwanie i skazywanie na wygnanie każdej zdrowej apologetyki jest złą przysługą oddawaną sprawie ewangelizacji. Głównym zadaniem jest zdyskredytowanie opinii, nieprawdziwej i prostackiej, panującej przede wszystkim w tym symbolicznym miejscu kultury, jakim jest Uniwersytet, na temat wiary pozbawionej naukowych dociekań. W naszych czasach chrześcijanie są powołani do składania świadectwa godności wiedzy ludzkiej, jej wymagań i jej możliwości w badaniu i poznawaniu rzeczywistości, a nie do sceptycyzmu epistemologicznego, ideologicznych uproszczeń jednowymiarowego racjonalizmu i nihilistycznych derywacji słabych koncepcji: "Jeśli wiara chrześcijańska jest *fides quaerens intellectum*, umysł ludzki jest *intellectus quaerens fidem*, umysłem, który aby odnaleźć właściwe zaufanie do siebie samego, musi otworzyć się ufnie na prawdę większą od niego. Ta prawda, która staje się prawdą ludzką, a więc nie jest już obca żadnemu prawdziwemu humanizmowi, to Jezus Chrystus, Słowo życia wiecznego"⁶.

Ponadto należy odnaleźć i rozwinąć istotne znaki wiary chrześcijańskiej w środowiskach naukowych. Do tego znacznie przyczynią się obchody Jubileuszu Nauczycieli i Studentów Akademickich, szczególnie poprzez **Kongresy Naukowe** podczas światowego spotkania Nauczycieli: oni pokazują, jak słowa Ewangelii stają się światłem wskazującym kierunek i światłem prawdy w zakresie odpowiedzialności za badania naukowe. Ponadto dowodzą oni, że kultury nie da się zredukować do jej wykorzystania instrumentalnego, gdzie zanika zrozumienie i sens rzeczy, a króluje ich pragmatyczne działanie: w centrum znajduje się i musi pozostać człowiek, z jego godnością i jego wymaganiami. Wiara chrześcijańska popiera **personalistyczne i autentycznie humanistyczne nastawienie kultury**.

Wiara, kiedy nie skłania się ku niewyraźnemu sentymentalizmowi emocjonalnemu, dalekiemu chrześcijańskiej prawdziwości, jest czynnikiem stymulującym do poszukiwań i do głębokiego wymiaru poznania, o czym świadczą żywotne doświadczenia dialogu kulturowego w środowisku akademickim. To ukazuje prawdziwe powołanie nauczycieli i studentów katolickich, zgodnie z adhortacją Papieża, do "łączenia w sensie egzystencjalnym, w waszej pracy intelektualnej, dwóch porządków rzeczywistości, które często są przeciwstawiane sobie, jakby były przeciwstawne: poszukiwanie prawdy i pewność poznania już źródła prawdy"⁷.

Wiara może rodzić kulturę: żyje w wymiarach kultury, nawet jeśli do nich się nie ogranicza. Wiara chrześcijańska nie boi się otwartej i szczerzej konfrontacji kulturowej; jej pewność w rzeczywistości w niczym nie przypomina założonego ideologicznego skostnienia; to jasne światło prawdy, które nie przeciwstawia się bogactwom umysłu, a jedynie ciemności błędu.

W naszych czasach, postęp nauk i technologii pierwszy raz daje do rąk człowieka władzę zniszczenia ziemi, władzę zmieniania samego kodeksu życia. Tylko człowiek spragniony prawdy i dobra nie wykorzysta tych zdobyczy do niesienia zniszczenia i śmierci: "Uświadczenie sobie ograniczeń nauki jest wielką okazją daną naszym czasom. Rzeczywiście kieruje ona ku jednemu w największych zadań kultury; integracji wiedzy, w znaczeniu syntezy, w której robiący wrażenie zbiór wiedzy naukowej znalazłby swoje znaczenie w ramach integralnej wizji człowieka i wszechświata, *ordo rerum*. Pełen szacunku dialog między teologią, naukami naturalnymi i naukami humanistycznymi jawi się jako najpotrzebniejszy i pilniejszy niż kiedykolwiek indziej"⁸.

b. Życie uniwersyteckie jako służba: intelektualne miłosierdzie

Głębokie połączenie prawdy i miłosierdzia jest zapisane w samym sercu objawienia chrześcijańskiego (por. Gal 5,6; Ef 4,15), ponieważ stanowi wewnętrzną istotę boskiego życia.

Misyjny zapał ewangelizacyjny "pochodzi nie tylko od formalnego nakazu Pana, ale także z głębokiej potrzeby życia Boga w nas"⁹: miłość Chrystusa przynagła nas (2 Kor 5,14). Tylko w miłości można poznać prawdę Boga: "Każdy, kto miłuje, narodził się z Boga i zna Boga, bo Bóg jest miłością" (1J4, 7,8). Trzeba nawrócić się do Boga, aby "poznać prawdę" (2 Tm 2,25): "Kto spełnia wymagania prawdy, zbliża się do światła" (J 3,21). **Dowód wiary i świadectwo miłosierdzia są nierozzerwalne**.¹⁰ Głębokim sednem prawdy Boga rzeczywiście jest miłość, poprzez którą bogaty w miłosierdzie, pochylił się nad człowiekiem i, w Jezusie, ofiarował mu nieskończone dary łaski. W Jezusie odkrywamy, że Bóg jest miłością. Wołą Boga jest, abyśmy "wierzyli w imię Jego Syna, Jezusa Chrystusa i miłowali się wzajemnie" (1 G 3,23). Jezus objawia, że Bóg jest miłością. To stanowi głęboki sens mowy krzyża. Nie wystarcza Bóg filozofów i naukowców, sprowadzony do metafizycznej abstrakcji; nie wystarcza nawet Bóg Abrahama, Izaaka i Jakuba: jest to Bóg Jezusa Chrystusa, który objawia się nam w swojej prawdziwej rzeczywistości Ojca, ponieważ czyni nas synami w Synu, ponieważ daje nam swego Ducha, który w nas woła Abba, Ojciec. Zbawienie chrześcijańskie mówi prawdę o człowieku i o świecie, zasadniczo ponieważ jest samoobjawieniem Boga: Boga pełnego miłosierdzia¹¹.

Szczyt poznania Boga osiąga się w miłości. W tej miłości, która potrafi dojść do źródła, która nie zadawała się przypadkowymi przejawami filantropii, ale oświeca sens życia Prawdą Chrystusa, która przemienia serce człowieka i odwraca je od egoizmu rodzącego nędzę i śmierć. Jeśli prawdą jest, że miłosierdzie jest znakiem prawdy, jest także prawdą, że prawda stanowi zasadniczą strukturę miłosierdzia: "W świecie pozbawionym prawdy wolność traci swoją wagę, a człowiek wystawiony jest na gwałtowność namiętności i na jawne lub ukryte uwarunkowania"¹². Człowiek potrzebuje miłości; człowiek potrzebuje prawdy, aby nie roztrwonić kruchego skarbu wolności.

Temu głębokiemu wewnętrznemu pragnieniu odpowiada **dar miłosierdzia intelektualnego**. Jest to specjalne zadanie, do którego realizacji są powołane ośrodki akademickie oraz katolicycy nauczyciele i studenci akademicy, w przekonaniu że siła Ewangelii może odnowić i pojednać kultury: nie tylko na płaszczyźnie idei, myśli i doktryn, ale jako obecność osób, młodych i dorosłych, którzy z ciągle nową kreatywnością wymieniają bogactwo głębokich doznań. Wiara chrześcijańska nie czyni z miłosierdzia nieokreślonego i litościwego uczucia, ale siłę zdolną oświecać ścieżki życia w każdym jego przejawie. Bez tej pierwotnej i głębokiej wizji teologicznej, która czerpie uzasadnienie i światło z kontemplacji tajemnicy Trójcy, miłosierdzie, pozbawione swej prorockiej siły, staje się znakiem bladym i bez treści, zadowala się przypadkową pomocą i wyrzeka się zadania prorockiego, które jest mu właściwe, zadania bycia świadectwem, które przemienia życie ludzi i same struktury społeczeństwa. Tak więc szczególnej siły i pilności nabiera obowiązek głoszenia Chrystusa, prawdy człowieka, jako najważniejsza misja służenia człowiekowi naszych czasów.

Miłosierdzie jest stylem i metodą ewangelizacji. Miłosierdzie jest energią ewangelizacji: rozpoznaje dar objawienia i zbawienia i nie spocznie, póki nie rozgłosi go wszystkim ludziom. Najbardziej radykalną formą ubóstwa jest ubóstwo kulturowe, z powodu którego życie, aczkolwiek zabezpieczone ekonomicznie, zredukowane zostaje do czystego przeżycia.

Świadectwo miłosierdzia oczywiście nie może ograniczać się do słów. Ale nie może także zadowolić się gestami - nawet wspianymi - wsparcia i pomocy. Musi w sposób zdecydowany i pełny wyrażać swoje pierwotne uzasadnienia. Przede wszystkim musi umieć wykraczać poza wszelkie próby sprowadzania go do filantropii, aby otwarcie głosić styl życia Jezusa (proegzystencja, por. Mk 10,45), ukazując jego uzasadnienie w globalnym kontekście przesłania chrześcijańskiego.

W naszych czasach, kiedy poszukiwanie prawdy zdaje się być tematem zabronionym lub tak czy inaczej niepotrzebnym, szczególnej siły i pilności nabiera obowiązek głoszenia Chrystusa, prawdy człowieka; nie tylko przez szacunek należy obiektywnej prawdzie, ale jako dar i najważniejsza służba człowiekowi. Zaświadczenie o prawdzie jest doskonałą formą miłosierdzia ewangelicznego. Jeśli jest prawdą, że "człowiek współczesny bardziej wierzy świadkom, niż nauczycielom"¹³, i że świadectwo życia chrześcijańskiego jest pierwszą i niezastąpioną formą posłannictwa, jest

także prawdą, że człowiekowi "nie wystarcza być kochanym ani kochać. Musi wiedzieć i rozumieć: człowiek potrzebuje prawdy"¹⁴.

2. Uniwersytet dla nowego humanizmu

a. Profil kulturowy instytucji uniwersyteckiej

Także Uniwersytet, nie mniej niż inne instytucje, odczuwa cierpienie terażniejszości. Tym niemniej, oczywiście w formach zmienionych lub właśnie zmieniających się, zachowuje on wyraźną biegunowość na aktywnym polu kultury.

Trzeba zbadać konkretne sposoby, którymi Uniwersytet posługuje się, w różnych kontekstach, spełniając dziś to swoje "posłannictwo". Trzeba by wytyczyć pewne podstawowe współrzędne dla kulturowej oceny tego zadania i dla obowiązku, jakim dla Kościoła jest aktywny udział w tym zadaniu: "Uniwersytet i, w szerszym znaczeniu, kultura uniwersytecka stanowią rzeczywistość o decydującym znaczeniu. W tym środowisku w grę wchodzi kwestie życiowe, a głębokie zmiany kulturowe z bulwersującymi ich konsekwencjami budzą nowe wyzwania. Nie może zabraknąć Kościoła, który podejmuje je w swej misji głoszenia Ewangelii"¹⁵.

Nie chodzi tu o atak ani o niesłuszne roszczenie. Przeciwnie. Rzeczywiście "wiara w Jezusa, która rodzi kulturę, w tym samym czasie niesie w sobie potrzebę rozszerzania się na wszystkie dziedziny tego, co ludzkie i na poszczególne dziedziny poznania, aby tam ukazać to intelektualne światło, które oświeca poszczególne rzeczywistości i różne sytuacje, w których uczestniczy człowiek, oraz aby ukazać tę moralną energię, potrzebną do pożądanego drogą prawdy i dobra w każdych okolicznościach i trudnościach życia ludzkiego"¹⁶.

Przede wszystkim pojawia się potrzeba sprowadzenia instytucji uniwersyteckiej do jej pierwotnego modelu edukacyjnego. Fragmentaryzacja wiedzy, a przede wszystkim popularna kulturowa tendencja do instrumentalnego jej traktowania, zubażają Uniwersytet i dyskredytują go. W tej perspektywie należy poddać wnikliwej krytyce organizację studiów, które zbyt często ulegają spłyceciu pod wpływem minimalistycznych i pragmatycznych wymogów rynku.

Nasze czasy, tak bogate w środki (przynajmniej w krajach zachodnich), okazują się dramatycznie pozbawione celów; pozbawiony globalnych obiektywnych i interpretacyjnych odniesień, atakowany przez popularny sceptycyzm dotyczący podstaw wiedzy i etyki, człowiek próbuje znaleźć schronienie w wąskich horyzontach i tymczasowych celach. W tej relatywistycznej koncepcji, koncepcji która w sposób absolutny gloryfikuje jednostkę i nie skłania jej ku solidarności, istnieje zagrożenie, że wolność przekształci się we władzę silniejszych nad najsłabszymi, zaprzeczając samej sobie: "wolność zapiera się samej siebie, zmierza do autodestrukcji i do zniszczenia drugiego człowieka, gdy przestaje uznawać i respektować konstytutywną więź, jaka łączy ją z prawdą. Ilekroć wolność, pragnąc wyswobodzić się od wszelkiej tradycji i autorytetu, zamyka się nawet na pierwotne najbardziej oczywiste pewniki prawdy obiektywnej i powszechnie uznawanej, stanowiącej podstawę życia osobistego i społecznego, wówczas człowiek nie przyjmuje już prawdy o dobru i złu jako jedynej i niepodważalnego punktu odniesienia dla swoich decyzji, ale kieruje się wyłącznie swoją subiektywną i zmienną opinią lub po prostu swym egoistycznym interesem i kaprysem"¹⁷.

Współczesne czasy uruchomiły nowy proces polegający na odbieraniu złudzeń, które dotyczą naukowej wizji świata; tym niemniej, w odróżnieniu od przewidywań w przeszłości, proces ten nie rysuje się jako sukces i umocnienie rozumu, ale jako jego zrezygnowana klęska. Przy nieuchronnej segmentacji więzi interpersonalnych, które stają się coraz bardziej wirtualne, prawie że sprowadzone do stanowisk i urzędów, coraz mniej przynależą do witalnego środowiska autentycznych więzi osobowych, są coraz bardziej rozproszone na zatłoczonym rozdrożu interesów. Gdzie wiedza staje się narzędziem.

Posiadając ogromną zaletę humanistyczną, wiara chrześcijańska stanowi wezwanie i skuteczną obecność w służbie wszystkim tym, którzy poświęcają Uniwersytetowi swoją energię i myśl, w celu wykształcenia silnych osobowości profesjonalistów, naukowców, ludzi kultury, bohaterów życia świeckiego i społecznego. Ponieważ wiara chrześcijańska stanowi płodne natchnienie istnienia w każdym jego przejawie: "Wiara wszystko bowiem rozjaśnia nowym światłem i ukazuje zamiary Boga wobec integralnego powołania człowieka i dlatego prowadzi inteligencję do rozwiązań w pełni ludzkich"¹⁸.

W tym kontekście Uniwersytet stawia czoła nowym czasom i problemom, odnajdując samego siebie: "W ten sposób doskonale powraca się do korzeni Uniwersytetu, utworzonego dla poznania i stopniowego odkrywania prawdy. Wszyscy ludzie z natury pragną wiedzy" czytamy na początku *Metafizyki* Arystotelesa. W tym pragnieniu poznania, w tym dążeniu do prawdy, Kościół czuje się głęboko solidarny z Uniwersytetem... jedynym celem, który poruszał i porusza Kościół, jest ofiarowanie Ewangelii wszystkim, a więc także Uniwersytetowi. Od Ewangelii bierze początek koncepcja świata i człowieka, która nie przestaje wyzwać wartości kulturowych, humanistycznych i etycznych, od których zależy cała wizja życia i historii"¹⁹.

b. Tajemnica wcielenia a antropologia chrześcijańska

ODKUPICIEL CZŁOWIEKA

"Dla wiary chrześcijańskiej, prawda odkupienia zawsze oświecała w szczególności te aspekty kondycji ludzkiej, które najlepiej ukazują ludzką potrzebę zbawienia"²⁰.

Tajemnica wcielenia nie tylko ukazuje człowiekowi oblicze Boga, ale także pozwala mu naprawdę poznać siebie samego, zrozumieć znaczenie, wartość, ogromne możliwości jego istnienia: "Chodzi więc tutaj o człowieka w całej jego prawdzie, w pełnym wymiarze. Nie chodzi o człowieka "abstrakcyjnego", ale o rzeczywistego, o człowieka "konkretnego", "historycznego". Chodzi o człowieka "każdego" - każdy bowiem jest ogarnięty Tajemnicą Odkupienia, z każdym Chrystus w tej tajemnicy raz na zawsze się zjednoczył"²¹. To dokonuje się poprzez to, co jest proste, normalne, codzienne: "Podczas większej części swego życia Jezus dzielił kondycję ogromnej większości ludzi: codzienna egzystencja bez pozornej wielkości, życie z pracy ręcznej, żydowskie życie religijne poddane Prawu Boskiemu, życie we wspólnocie" (CCC 531).

CAŁOŚĆ W MAŁEJ CZĄSTCE

Chrystus jako współistotny Ojcu. Syn jest więc Tym, który *objawia zamysł Boży w stosunku do całego stworzenia, a w szczególności w stosunku do człowieka*, Chrystus, jak trafnie mówi Sobór Watykański II, "*objawia w pełni człowieka samemu człowiekowi i okazuje mu najwyższe jego powołanie*" (GS 22)²².

Zgodnie z wiarą chrześcijańską, **wcielenie Słowa jest zdarzeniem o powszechnym zasięgu**. Stwierdzenie paradoksalne: fakt konkretny, określony - i skromny w swych zarysach (nawet biorąc pod uwagę całą działalność Jezusa) - rości sobie prawo do stanowienia centrum historii, jej ostatecznego znaczenia, jej ostatecznego ukierunkowania, jej najwyższego prawa. Słowo i czyny Jezusa wyraźnie ujawniają to niebywałe roszczenie; wiara apostołska wyraża to z taką samą konkretną pewnością: "Nie ma w żadnym innym zbawienia" (Dz. 4,12).

Prawda chrześcijańska nie upowszechnia się poprzez abstrakcje, ale przez koncentrację, zgodnie z "postanowieniem zjednoczenia wszystkiego na nowo w Chrystusie" (Ef 1,10). Komentuje przenikliwie Św. Ireneusz z Lyonu: "Skoro wcielił się i stał się człowiekiem, streścił w sobie długą historię ludzi i wkrótce dał nam zbawienie, tak abyśmy odzyskali w Jezusie Chrystusie to, co zatraciliśmy w Adamie, to jest bycie obrazem i podobieństwem Boga. Właśnie dlatego Chrystus przeszedł wszystkie etapy życia, zwracając w ten sposób wszystkim ludziom wspólnotę z Bogiem" (Adversus haereses, 3,18,1). A *Katechizm Kościoła Katolickiego* syntetyzuje: "Całe życie Chrystusa jest Tajemnicą Jedności" (CCC 518).

Jemu trzeba przyglądać się, aby zrozumieć każde poszczególne wydarzenie: jemu aby zrozumieć sens historii: "Wcielenie Syna Bożego, pozwala nam zobaczyć rzeczywistość owej ostatecznej syntezy, której umysł ludzki o własnych siłach nie mógłby sobie nawet wyobrazić: Wieczność wkracza w czas, wszystko ukrywa się w małej cząstce, Bóg przybiera postać człowieka"²³.

W ten sposób tajemnica i historia przenikają się. W języku chrześcijańskim tajemnica nie sprawia wrażenia ciemności ani tajemniczości, jakie natychmiast kojarzą się z tym terminem w potocznym znaczeniu. Tajemnica to coś, przed czym usta zamykają się, ponieważ nie można znaleźć odpowiednich i wystarczających słów, które wyraziłyby ją. Jest niezrozumiała z powodu nadmiaru światła, nie przez przeciwieństwo ciemności: "W rzeczywistości tajemnica nie znajduje się za / ponad prawdą, ale stanowi jej wieczną immanentną własność... Wyjście poza to, co można wyrazić w poglądach, definicjach i krytycznych ocenach, owe wieczne "więcej", które jest właści-

we każdej istocie, stanowi podstawową przesłankę dla faktu, że objawianie rzeczy i ich poznanie nie nabiera natychmiast charakteru niepokonanej nudy"²⁴.

Historia i tajemnica nie przeciwstawiają się sobie: przeciwnie, tajemnica wyraża ostateczną głębię historii, gdzie można odnaleźć - nigdy całkowicie, ale zawsze w jasnym świetle - działanie Boże. Historia więc staje się miejscem, w którym możemy zauważyć działanie Boga na rzecz ludzkości. On jest z nami w tym, co dla nas jest najbardziej znane i łatwe do sprawdzenia, ponieważ stanowi kontekst naszej codzienności, bez którego nie zdołalibyśmy zrozumieć się wzajemnie. W ten sposób tajemnica jest prawdą historii.

Ewangelie są właśnie tekstami, w których słowo świadectwa ożywia historię i pozwala dostrzec w niej - bez zafałszowań czy zniekształceń - głębię tajemnicy.

Należy w prostej formie spełnić konieczny obowiązek wytyczenia współrzędnych oraz zbadania kulturowego wpływu tajemnicy. Z faktu, że Chrystus stanowi centrum, można wysnuć globalne ukierunkowanie dla całej antropologii, a więc dla całej kultury zainspirowanej i wartościowej w znaczeniu chrześcijańskim. W Chrystusie bowiem otrzymaliśmy określony wizerunek i interpretację człowieka, plastyczną i dynamiczną antropologię, zdolną do wcielania się w najróżniejsze sytuacje i konteksty historyczne, jednocześnie zachowującą swe specyficzne oblicze, swe zasadnicze elementy, swoje najgłębsze treści. To konkretnie dotyczy filozofii oraz prawa, dziejopisarstwa, polityki, ekonomii. Wcielanie w historię tej chrześcijańskiej interpretacji człowieka jest procesem zawsze otwartym i nigdy nie spełnionym.

c. Ożywienie kulturowe a nowa ewangelizacja

"Odpowiedzią na odwagę (parresia) wiary musi być odwaga rozumu"²⁵.

Związek Ewangelii z historią jest bardzo ścisły: Chrześcijaństwo zdecydowanie oddala się od koncepcji religii "oddzielonej", zepchniętej do prywatności i do "duchowości", mocno domaga się swego prawa służenia człowiekowi w całej jego pełni. "Kultura jest terenem uprzywilejowanym, na którym wiara spotyka się z człowiekiem"²⁶.

Dlatego bezsprzecznie liczy się osobiste wynikające z przekonania świadectwo, dojrzewające w głębi modlitwy i dociekań, a przejawiające się w powszechnej prostocie codziennych relacji. Ale jest także potrzebna obecność zgromadzenia, w którym bracia w wierze podejmują wysiłek głoszenia i historycznego działania. Wspólna praca ponadto wspiera i zachęca do osobistego świadectwa, wyrывая je z izolacji: "Ważnym celem będzie zatem ponowne odkrycie Ducha jako Tego, który w toku dziejów buduje królestwo Boże i przygotowuje jego ostateczne objawienie w Jezusie Chrystusie, działając ożywczo we wnętrzu człowieka i sprawiając, że w codziennym ludzkim doświadczeniu kiełkują już ziarna ostatecznego zbawienia, które nastąpi na końcu czasów"²⁷.

Pierwszym środowiskiem, gdzie można być świadkiem, jest oczywiście to środowisko, w którym z powołania i z powodu warunków życia człowiekowi przychodzi działać: to jest uprzywilejowanie i historyczne miejsce posłannictwa.

Świadectwo poprzez dociekanie, nauczanie i studiowanie stanowi ważny i niezastąpiony wkład w inkulturację wiary i ewangelizację kultury; jest służbą apostolską i humanitarną. Poszukiwanie prawdy, która ożywia autentyczną wiedzę, stanowi oczywisty znak owego pragnienia i tęsknoty za Bogiem, który wstrząsa głębię ludzkiego serca. Każde środowisko unika fragmentacji, która je instrumentalizuje, jeśli potrafi umieścić odwagę swych własnych dociekań w perspektywie tego głębokiego pragnienia inteligencji. Bez żadnej ostrej polemiki, ale z pogodną stanowczością wobec popularnych tendencji "słabej" koncepcji, musi potwierdzać, że "jest nie do pomyślenia, aby dociekanie tak głęboko zakorzenione w naturze ludzkiej mogło być całkowicie bezcelowe i pozabawione sensu"²⁸.

Przede wszystkim w taki sposób, wychodząc od własnego profesjonalizmu, człowiek wierzący staje się wiarygodnym świadkiem Ewangelii. W ten sposób prawda chrześcijańska staje się atrakcyjna i przekonująca, zdolna do nadawania kierunku i sensu. W sposób przekonujący głosi ona prawdę Chrystusa, światła istnienia; bierze za rękę niepewnego i wątpliwego wędrowca, aby wskazać mu kierunek i cel: "Ja jestem drogą, prawdą i życiem"²⁹. Bez wspólnego odniesienia do obiektywnej wartości, nawet kulturowa zbieżność dotycząca godności osoby oraz wartości życia - chociaż tak popularna - może pozostać mało znaczącym wyrażeniem nominalnym.

Uniwersytety Katolickie odczuwają to wszystko jako swoje powołanie ewangelizacyjne. Autentyczna perspektywa humanistyczna rzeczywiście stanowi płodny grunt spotkań międzykulturowych i międzyreligijnych, gdzie wszyscy ci, którzy są ożywieni szczerym umiłowaniem prawdy człowieka, jednoczą swe energie i tworzą płaszczyzny porozumienia.

3. Perspektywa humanizmu chrześcijańskiego a światowe kongresy naukowe dla nauczycieli akademickich

Perspektywa nowego humanizmu stanowi serce i źródło inspiracji dla tematów, o których opracowanie i pogłębienie są proszeni nauczyciele akademicy podczas przygotowań do kongresów naukowych, które odbędą się podczas światowego spotkania nauczycieli akademickich od 4 do 10 września 2000 r. Można podkreślić cztery duże zakresy badań.

a. Osoba ludzka. Genealogia - Biologia - Biografia

Centralne miejsce, jakie zajmuje osoba ludzka będąca wolnym i odpowiedzialnym podmiotem, strukturalnie nawiązującym więzi, znajduje szeroki odzew we współczesnej kulturze. Zbieżność zresztą nieprzewidziana, ale otwarta na ciągle nowe zdobycze; ale przede wszystkim daje wyjątkowe możliwości, a przebiegają przez nią rozproszone ścieżki. Trzeba odejść od dociekań pragmatycznie ześrodkowanych, i przejść do dociekań humanistycznie zainspirowanych i konotowanych. Niepewność perspektyw i fragmentacja tożsamości zastawiają sidła na przyszłość człowieka, a wiele natchnień i zdobyczy otwiera na nadzieję. Wspólne poświęcenie się dobru osoby i wspólnot nie ogranicza, ale gloryfikuje rolę badacza i zapewnia pożyteczne wyniki jego pracy, nadając im perspektywę, kierunek, sens.

b. Miasto człowieka. Społeczeństwo - środowisko - ekonomia

Wylanianie się podmiotu jest wyróżnikiem naszych czasów. Ale gloryfikowanie podmiotowości jest wystawione na niebezpieczeństwo śmiertelnego upadku: od społeczeństwa więzi do społeczeństwa potrzeb i handlu. Trzeba przywrócić podmiotowi wartość należną godności ludzkiej i szeroką perspektywę otwarcia relacyjnego, w której - poprzez oblicze bliźniego - nawiązuje się płodną więź z Bogiem. Wizja miasta w jego konkretnej strukturze, prawa ekonomii pod postacią rynku, środowisko i zdrowie, edukacja i rozwój, dotyczą samego serca istnienia. Nie rozgrywają się w obszarach wyobcowanych ani autonomicznych, ale są nośnikami koncepcji, wartości i życia, które wyraźnie naznaczają życie człowieka.

Dlatego są wzywani do realizowania się zgodnie z bogatą inspiracją humanistyczną lub do wycofania się w instrumentalizm, który uśmierca.

c. Wizja nauk. Odkrycia, technologie, zastosowania

Nasze czasy bez wątpienia cechują zadziwiająco zdobycze nauk i reprezentatywny wzrost zasobów technologicznych. Bez wątpienia umożliwiają one pełniejsze zrozumienie stworzonego świata oraz bardziej świadome postrzeganie wielkości tajemnicy wszechświata. Jednakże istnieje duże niebezpieczeństwo, że wzrastająca specjalizacja, tak obfitująca w pozytywne rezultaty, przekłada się na wyobcowanie z żywego świata; że technika z narzędzia stanie się celem i prawem; i że stworzony świat zamiast wyrażać geniusz stwórcy, poniesie skutki bezsensownego despotyzmu panowania.

Odniesienie humanistyczne nie pozwala na izolację nauk i otwiera ostateczne perspektywy sensu. Stawia bezgraniczne pytania oraz otwiera natchnienia i ścieżki prawdy. Udaremnia prometejskie złudzenie i rozczarowanie nihilistyczne. Czyni ze wszechświata dom, w którym da się zamieszkać, dom ciągle lepiej poznawany, ciągle bardziej wymagający odkrywania.

d. Kreatywność a pamięć. Sztuki figuratywne, literatura, muzyka, dramat

Istnieją takie obszary, w których perspektywa humanistyczna już tradycyjnie wyraża się najłatwiej. Zawsze pouczające jest ponownie przyglądanie się świadectwom, które na przestrzeni wieków znaczyły świetlistymi konstelacjami związku sztuki z idealnym i religijnym napięciem ludzkości. Dziś jednak taką pełną podziwu postawę dotyka także ów przerost podmiotowości oraz fragmentacja tożsamości, która skłania się ku estetyzmowi i narcyzmowi. Zrywa się pouczająca więź z historią, pamięć sprowadza się do dokumentu, a sztuka do sugestii, gdzie paradoksalnie zanikają zarysy ludzkiego oblicza.

Poskładać cechy "osoby" - oblicze a nie maskę - to wyzwanie, jakie humanizm chrześcijański ufnie rzuca światu sztuki. Pewny, że w nim odnajdzie oddźwięk i odbicie najwyższego Piękna. Obchody wielkiego Jubileuszu dają nauczycielom i studentom akademickim z całego świata jedyną okazję do ukazania płodnego rezultatu ich codziennych zmagania.

1. Por. Gaudium et Spes 37: Człowiek bo1. Por. Jan Paweł II, Adhortacja postsynodalna Ecclesia in America, 47: "Potrzebne jest działanie duszpasterskie, które dotarłoby do młodych w różnych środowiskach: w kolegiach, na uniwersytetach, w środowisku pracy, w środowiskach wiejskich..." Ecclesia in Africa, 21: "Zasadniczy problem jaki musi rozwiązać Kościół w Afryce, polega na wyjaśnieniu z największą przejrzystością tego, czym Kościół jest i tego, co musi w pełni realizować, aby jego przesłanie było odpowiednie i wiarygodne".
2. Jan Paweł II, Fides et ratio, 43
3. Gaudium et spes, 41
4. Jan Paweł II, Przemówienie do Kongresu kościelnego w Palermo
5. H.U. von Balthasar, Prawda świata
6. Jan Paweł II, Uniwersytet w Bolonii
7. Jan Paweł II, Uniwersytet w Louvan
8. Jan Paweł II, Uniwersytet we Fryburgu Szwajcarskim
9. RM 11
10. Por. Jan Paweł II, Adhortacja postsynodalna Ecclesia in America, 71: "Nigdy nie będzie możliwe wyzwolenie ubogich z ich ubóstwa, jeśli najpierw nie wyzwoli się ich z nędzy wynikającej z braku godnego wykształcenia"
11. Por. Jan Paweł II, Dives in Misericordia; Sobór Watykański II, Dei Verbum, w szczególności nr 2; Katechizm Kościoła Katolickiego, nr 50
12. Jan Paweł II, Centesimus annus, 46
13. Paweł VI, Evangelii nuntiandi, 41
14. Por. Kongregacja ds. wychowania katolickiego - Papieska rada ds. świeckich - Papieska rada ds. kultury: Obecność Kościoła na Uniwersytecie i w kulturze akademickiej, 22 maja 1994, p. 9, nr 6: "Uniwersytet, który jest powołany do spełniania pierwszoplanowej roli w rozwoju kultury, jest wystawiony na dwa przeciwstawne niebezpieczeństwa: albo poddawać się biernie dominującym wpływom kulturowym, albo znaleźć się na ich marginesie". Jak kilka lat temu przypomniał Ojciec Święty biskupom europejskim: "Europa, do której jesteśmy posłani, podlegała tak wielkim i tak licznym transformacjom kulturowym, politycznym, społecznym i ekonomicznym, że trzeba zupełnie inaczej sformułować problem ewangelizacji. Moglibyśmy powiedzieć, że Europa, która ukształtowana się w wyniku złożonych procesów ostatniego stulecia, rzuciła najbardziej radykalne w historii wyzwanie chrześcijaństwu i Kościołowi, ale także otwiera dziś nowe i twórcze możliwości głoszenia i wcielania Ewangelii" (Jan Paweł II, Przemówienie do Rady konferencji biskupów Europy, 11 października 1985)
15. PCUCU, p.3
16. Jan Paweł II, Przesłanie - papieski Uniwersytet Laterański, 7 listopada 1996
17. Jan Paweł II, Evangelium vitae, 19
18. GS 11
19. Jan Paweł II, Przemówienie na Forum Rektorów Uniwersytetów Europejskich, 19 kwietnia 1991
20. Międzynarodowa komisja teologiczna: Niektóre problemy teologii odkupienia, 29 listopada 1994
21. Jan Paweł II, Redemptor Hominis (RH), 13
22. TMA 4
23. Jan Paweł II, Fides et ratio, 12
24. H.U. von Balthasar, Prawda świata
25. Jan Paweł II, Fides et ratio, 48
26. Jan Paweł II, Przemówienie do Kongresu kościelnego w Palermo
27. TMA 45
28. Fides et ratio, 29
29. J 14,6

RANKING PERSPEKTYW

W numerze 4 (z kwietnia br.) czasopisma "Perspektywy" opublikowano listę 75. najlepszych uczelni wyższych w Polsce. **W rankingu tym Politechnika Śląska została sklasyfikowana na 12 miejscu** (34, 5117 pkt).

Pierwsze trzy lokaty zajęły:

1. Uniwersytet Jagielloński (100,0000)
2. Uniwersytet Warszawski (67,4648)
3. Politechnika Warszawska (55,4365)

W grupie uczelni technicznych nasza Uczelnia zajęła 4 miejsce za Politechniką Warszawską, AGH i Politechniką Wrocławską. Lista rankingowa uczelni technicznych jest następująca:

1.	Politechnika Warszawska	-	100,00
2.	Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie	-	95,54
3.	Politechnika Wrocławska	-	81,35
4.	Politechnika Śląska w Gliwicach	-	62,25
5.	Politechnika Poznańska	-	59,08
6.	Politechnika Krakowska	-	55,77
7.	Politechnika Gdańska	-	54,98
8.	Politechnika Łódzka	-	53,46
9.	Politechnika Szczecińska	-	34,78
10.	Politechnika Białostocka	-	28,27
11.	Politechnika Częstochowska	-	27,26
12.	Politechnika Opolska	-	25,59
13.	Politechnika Świętokrzyska w Kielcach	-	25,20
14.	Politechnika Lubelska	-	25,07
15.	Politechnika Koszalińska	-	23,31
16.	Politechnika Radomska	-	22,83
17.	Politechnika Rzeszowska	-	21,70
18.	Politechnika Zielonogórska	-	21,58

W punktacji brano pod uwagę:

- prestiż (preferencje pracodawców, ocena przez kadrę naukową);
- siłę naukową (moc naukowa, potencjał naukowy wg KBN, dobór jakościowy w rekrutacji, rozpiętość oferty kształcenia);
- warunki studiowania (zasoby biblioteczne, dostępność miejsc do nauki własnej, wielokulturowość środowiska akademickiego, dostępność uczelni dla studentów pozamiejscowych, możliwość rozwijania zainteresowań naukowych i społeczno-kulturowych, dostępność dla studentów kadr wysokokwalifikowanych oraz nasycenie kadry nauczającej osobami o najwyższych kwalifikacjach).

RANKING POLITYKI

W dodatku specjalnym "Polityki" (nr 18 z dnia 29 kwietnia 2000 r.) opublikowano ranking szkół wyższych, prowadzących studia w zakresie ekonomii i zarządzania. **W rankingu tym Politechnika Śląska zajęła 22 miejsce** na 61 sklasyfikowanych uczelni wyższych. Miejsce to nasza Uczelnia zawdzięcza Wydziałowi Organizacji i Zarządzania, który prowadzi studia na kierunkach Zarządzanie i Marketing oraz Zarządzanie i Inżynieria Produkcji, i w rankingu właśnie ten Wydział został wymieniony. Na pierwszym miejscu została sklasyfikowana Szkoła Główna Handlowa

(70 pkt.); następnie miejsca w czołówce zajęły: Akademia Ekonomiczna w Poznaniu (63 pkt.), Akademia Ekonomiczna w Krakowie (63), Akademia Ekonomiczna im. Oskara Langego we Wrocławiu (60) oraz Akademia Ekonomiczna im. Karola Adameckiego w Katowicach (55). Nasza Uczelnia została wyceniona na 36 punktów. Spośród uczelni technicznych wyżej od naszej zostały sklasyfikowane trzy: 12. AGH w Krakowie, 16. Politechnika Gdańska i 19. Politechnika Białostocka.

W ocenie kierowano się następującymi kryteriami: pozycja akademicka, potencjał kadrowy, orientacja na studenta (m.in. zakres i formy indywidualizacji studiów, regularność i zakres oceny zajęć przez studentów), kontakty z otoczeniem (m.in. studia podyplomowe, udział w międzynarodowych programach dydaktycznych), selekcyjność (m.in. stosunek liczby kandydatów do liczby przyjętych na studia dzienne) oraz infrastruktura.

AKADEMICKI CHÓR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Kalendarium

- 5 kwietnia** tradycyjny Koncert Wielkopostny, Katedra p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła - **Gliwice**
- 12 kwietnia** Koncert Wielkopostny, krypta Katedry Chrystusa Króla - **Katowice**
- 16 kwietnia** Koncert Wielkopostny (Pasja -Elsner), Kościół p.w. Św. Jacka - **Bytom**
- 28 kwietnia** XX GSCh, Kościół p.w. Św. Krzyża - **Gliwice**
- 29 kwietnia** XX GSCh, Kościół Katedralny p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła - **Gliwice**

Tradycyjny **Koncert Wielkopostny** organizowany na zaproszenie JM Rektora Politechniki Śląskiej i Ks. Biskupa Diecezji Gliwickiej po raz pierwszy odbył się w Katedrze p.w. Św. Ap. Piotra i Pawła i został włączony w program Rekolekcji Akademickich. Chór nasz z sopranistką Katarzyną Oleś i organistą Krzysztofem Pawliszem wykonał "Kantatę wielkopostną" w stylu barokowym na sopran, chór i organy Damiana Stani. Pomimo tragicznych warunków i trudności właściwego ustawienia chóru wśród rusztowań koncert został dobrze przyjęty przez bardzo licznie zgromadzoną publiczność. Powtórzenie koncertu miało miejsce w wypełnionej krypcie Katedry w Katowicach.

XX Gliwickie Spotkania Chóralne - katedra w Gliwicach

Chór w rusztowaniach - 5 kwietnia 2000 r., katedra w Gliwicach Jacka Piecha. Na cztery dni przed rozpoczęciem Spotkań odwołał swój przyjazd Zespół Pieśni Dawnej Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy.

Występujące zespoły wyjeżdżały zadowolone z realizacji artystycznych i atmosfery Spotkań, deklarując rewanż: 12 maja "Dramma per musica" - koncert w Auli Uniwersytetu Opolskiego z okazji jubileuszu 20-lecia chóru, 1-3 grudnia Akademicki Chór Politechniki Wrocławskiej w ramach Festiwalu Barbórkowego i jeszcze bez ustalonego terminu "Cantores Ecclesiae".

W dotychczasowych dwudziestu edycjach Gliwickich Spotkań Chóralnych wystąpiło w 75 koncertach 50 chórów, w tym 11 zagranicznych.

AKADEMICKI CHÓR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

ma zaszczyt zaprosić

Czytelników "Z życia Politechniki Śląskiej" na

**Koncert
Jubileuszowy**
z okazji 55-lecia

Aula Główna Politechniki Śląskiej w Gliwicach, ul. Akademicka 2
27 maja 2000 r. (sobota) godz. 17⁰⁰

Krzysztof Chlipalski

MIĘDZYNARODOWE WARSZTATY MUZYCZNE Carmina 2000

W dniach 25 kwietnia - 2 maja br. odbyły się na Politechnice Międzynarodowe Warsztaty Muzyczne Carmina 2000 organizowane przez Akademicki Zespół Muzyczny. Punktem kulminacyjnym były dwa koncerty z utworem Carmina Burana Carla Orffa w wykonaniu ponad 200-osobowego chóru oraz orkiestry symfonicznej i solistów. Pierwszy koncert zabrzmiał w magicznej atmosferze ruin Teatru Miejskiego w Gliwicach, a drugi w Górnos Śląskim Centrum Kultury w Katowicach. Oprócz tego pięć chórów prezentowało się w koncertach festiwalowych w gliwickiej katedrze oraz w kościele dominikanów w Krakowie.

Oto list, który powstał na gorąco zaraz po zakończeniu festiwalu. Pozwolę go sobie przytoczyć, ponieważ suche fakty znajdują się w Internecie, a list jest próbą podzielenia się z przyjaciółmi, jak wyglądały warsztaty.

"Właśnie słucham nagrania z teatru (znowu). Wczoraj oglądaliśmy nagrania video - i po prostu nie mogliśmy uwierzyć, że to się udało, że zaśpiewaliśmy te Carmine, że wszyscy są zadowoleni

Koncert Carmina Burana w dniu 29.04.2000 r.
- ruiny Teatru Miejskiego w Gliwicach (fot. B. Dymiński)

i że wszystko było na odpowiednim poziomie artystycznym, no, z zastrzeżeniami pod adresem dyrygenta i barytona solo, który jako młody człowiek po prostu nie wytrzymał emocjonalnie...

Wiedziałam już wcześniej, że być uczestnikiem festiwalu jest ciekawie, ale być organizatorem to już w ogóle szaleństwo. Czułam się jakbym była na końcu świata, a to przecież był dom, tyle że wszystko było postawione na głowie. Szkoda tylko, że nie moż-

na było być we wszystkich miejscach jednocześnie, bo po zajęciach warsztatowych odbywały się imprezy w podgrupach, włączając w to wieczory poetyckie z udziałem Ukraińców i Nataszy z Mołdawii, którzy recytowali przepiękne wiersze. Ukraińcy mieli właśnie Wielkanoc i śpiewali do północy całonocne czuwanie, a potem składali nam i sobie życzenia. Wyprawa do parku w Chorzowie, cały dzień spędzony na świeżym powietrzu, koncerty plenerowe z udziałem chórów, wreszcie koncert w Katowicach - a to dopiero była połowa festiwalu! Ludzie nie spali, bo żal im było czasu na spanie - woleli, tak jak Finowie, którzy akurat mieli swoje święto uniwersyteckie, spędzić całą noc na wspólnych rozmowach i dalszym śpiewaniu - i następnego dnia wysiłkiem woli zaśpiewać następnym cudowny koncert.

To jest nie do opisanie - zważywszy trudności takie jak np. historia z chórem z Czernichowa z Ukrainy, który w dzień, w którym miał przyjechać oznajmił, że nie przyjeżdża, bo nie ma pieniędzy na autobus.... - i potem pół dnia telefonowania do ambasadora i gubernatora prowincji, żeby tylko chór przyjechał. Z dwudniowym opóźnieniem, ale jednak - przyjechał!

Będą zdjęcia, będą nagrania - powiesimy je na naszej stronie www. Przynajmniej tyle, bo nic nie zdoła oddać ducha, który tu panował".

Przy okazji chciałabym raz jeszcze podziękować wszystkim osobom i instytucjom, które udzieliły nam naprawdę wielkiej, bezinteresownej pomocy przy organizacji tego ogromnego przedsięwzięcia. Żałujemy tylko, że w tym radosnym i spontanicznym święcie muzyki i młodzieży nie wzięła udział nasz starszy brat - Akademicki Chór. Carmina 2000 zbiegła się w czasie z organizowanymi przez nich Gliwickimi Spotkaniami Chóralnymi, na co nie mieliśmy wpływu, ponieważ termin Carminy został ustalony w lutym 1999, a o terminie Spotkań dowiedzieliśmy się dopiero po ostatnich wakacjach.

Od zakończenia festiwalu minął zaledwie tydzień, a już widać efekty nawiązanych kontaktów między chórami: AZM został zaproszony na 24 sierpnia na Ukrainę, a w przyszłym roku do Mołdawii. Planowana jest dalsza współpraca z chórem "Resonans con tutti", w którym śpiewa przecież wielu studentów Politechniki oraz z chórem chłopięcym "Pueri Cantores Silesienses". Mamy nadzieję, że również chór z Jeny wyniósł miłe wspomnienia z udziału w warsztatach - po naszej wizycie w Jenie, gdzie zostaliśmy przez nich gorąco przyjęci, staraliśmy się, aby poczuli się u nas co najmniej tak dobrze, jak my u nich.

Justyna Dziuma

Chór warsztatowy (fot. B. Dymiński)

RÓŻNE

■ Przeszłość w przyszłości

Kolejny wykład z tego cyklu pt. "Zasługi chrześcijaństwa i kościoła dla rozwoju kultury i cywilizacji" wygłosił w dniu 13 kwietnia br. w Auli Głównej Politechniki Śląskiej ks. dr Gustaw KLAPUCH. Wykłady organizowane są przez Gliwicki Ośrodek Konsultacyjny Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego.

■ Podziękowania dla Politechniki Śląskiej

skierowali organizatorzy "Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy".

■ Krzysztof CHLIPALSKI laureatem Nagrody Prezydenta Miasta za osiągnięcia w dziedzinie Kultury i Sztuki

23 maja 2000 r. w ruinach Teatru Miejskiego w Gliwicach, na zakończenie XI Gliwickich Spotkań Teatralnych odbędzie się uroczystość wręczenia Nagród Prezydenta Miasta Gliwice za osiągnięcia w dziedzinie Kultury i Sztuki. Prezydent przyznał trzy równorzędne nagrody za całokształt działalności. Wśród laureatów jest Krzysztof CHLIPALSKI, wieloletni prezes Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej, współtwórca jego osiągnięć, twórca i organizator Gliwickich Spotkań Chóralnych i wielu innych imprez kulturalnych. Jest również współautorem wydania okolicznościowego "50 lat Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej" oraz dokumentalistą tego zespołu.

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 4 kwietnia 2000 r. zmarł w wieku 74 lat **dr hab. Władimir SRAGOWICZ**, emerytowany profesor Politechniki Śląskiej w Gliwicach, wybitny specjalista w dziedzinie sterowania, autor 75 oryginalnych prac naukowych oraz 3 monografii tłumaczonych na różne języki. Pracę zawodową rozpoczął w 1949 r. w Wyższej Szkole Technicznej w Moskwie, a następnie pracował w Centrum Obliczeniowym Akademii Nauk ZSRR oraz w Moskiewskim Instytucie Fizyczno-Technicznym. Po przyjeździe do Polski w roku 1990 pracował na stanowisku docenta w Instytucie Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie. W latach 1991-1996 był zatrudniony w Instytucie Matematyki na Wydziale Matematyczno-Fizycznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 8 kwietnia w kościele przy ul. Modrzewskiego w Bytomiu Szombierkach.

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Projekt okładki: dr inż. arch. Klaudiusz Fross, Wydział Architektury Pol. Śl.

Edycja sieciowa: URL: <http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

7 Łamanie komputerowe i druk:

Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97

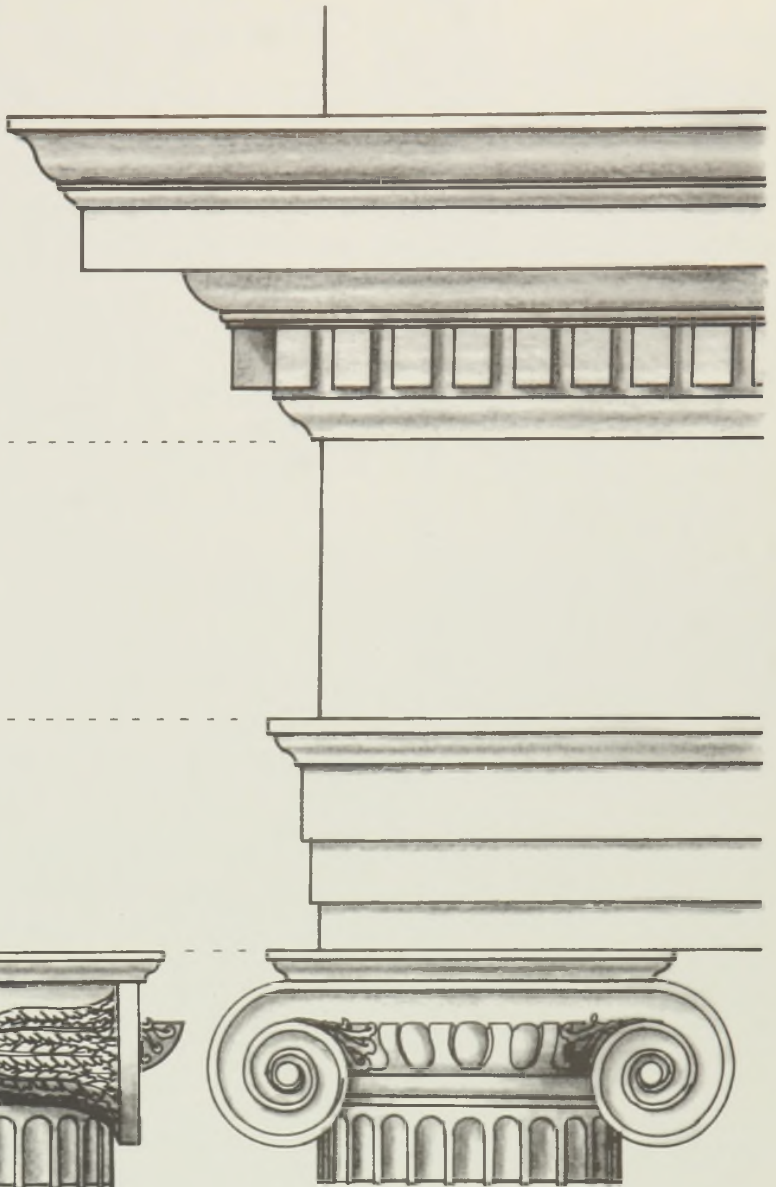
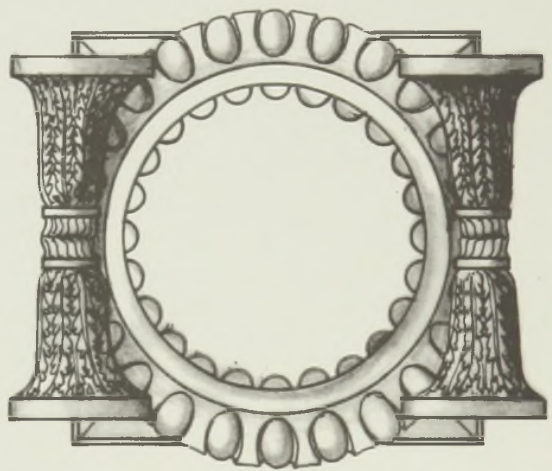
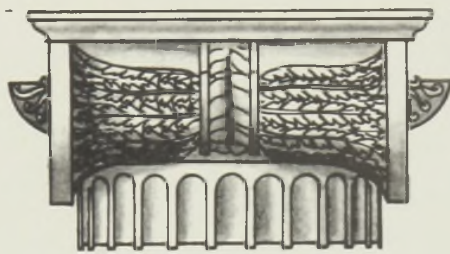
zam. 168/2000 350 egz.

$1\frac{3}{4}M$

$1\frac{1}{2}M$

$1\frac{1}{4}M$

Politechnika Śląska

Rektor

Sekretariat Rektora
tel.: 231-23-49, 237-12-55
fax: 237-16-55

Prorektor ds. Organizacji i Rozwoju

tel.: 237-14-55, 237-23-92
fax: 237-29-88

Prorektor ds. Dydaktyki

tel.: 237-24-80, 237-13-55
fax: 237-28-12

Prorektor ds. Nauki

tel.: 237-24-96, 237-24-53
fax: 237-27-60

Rektorat

ul. Akademicka 2a
44-100 Gliwice

Wydział
Architektury
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 7
tel.: 237-12-10
fax: 237-24-91

Wydział
Automatyki,
Elektroniki i Informatyki
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 16
tel.: 237-13-10
fax: 237-24-13

Wydział
Budownictwa
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 5
tel.: 237-14-10
fax: 237-12-94

Wydział
Chemiczny
44-100 Gliwice
ul. M. Strzody 9
tel.: 237-15-74
fax: 237-15-49

Wydział
Elektryczny
44-100 Gliwice
ul. Krzywoustego 2
tel.: 237-14-09
fax: 237-15-07

Wydział
Górnictwa i Geologii
44-100 Gliwice
ul. Akademicka 2
tel.: 237-23-04
fax: 237-15-10

Wydział
Inżynierii Środowiska
i Energetyki
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18
tel.: 237-17-10
fax: 237-17-94

Wydział
Matematyczno-Fizyczny
44-100 Gliwice
ul. Kaszubska 23
tel.: 237-20-39
fax: 237-20-29

Wydział
Mechaniczny
Technologiczny
44-100 Gliwice
ul. Konarskiego 18a
tel.: 237-14-21, 237-16-10
fax: 237-12-67

Wydział
Inżynierii Materiałowej,
Metalurgii i Transportu
44-019 Katowice ul. Krasińskiego 8
tel.: 255-20-83 fax: 255-49-53

Wydział
Organizacji i Zarządzania
41-800 Zabrze ul. Roosevelta 26, 28
tel.: 277-73-14, 277- 73-05
fax: 277-73-61